

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

„Tiszteld a fizetés ipart!”

In ce condiții va lua ființă Institutul de credit al meseriașilor

Odată promulgată și publicată în Monitorul Oficial din 5 Aprilie crt., legea și statutele pt. înființarea Institutului național de credit al meseriașilor, s'au început — la ministerul de finanțe — pregătirile pentru înființarea noii instituții de credit.

După cum am mai arătat, a avut loc o conferință restrânsă, prezidată de d. Canciov și la care au participat și d-nii D. Constantinescu, Victor Slăvescu, P. Alexandrescu-Roman, Mihai Enescu, etc., cu care ocazie s'au hotărât modalitățile de constituire.

Capitalul social de fondare, în sumă de 100 milioane lei, va fi vărsat de următoarele instituții, cari vor semna și actul constitutiv: Statul, Banca Națională, Casa Centrală a Asigurarilor Sociale, Societatea de credit industrial, Camera de muncă București, Uniunea camerelor de muncă și o cooperativă de meseriași.

Este interesant de remarcat că această ultimă cooperativă nu este nici cel puțin din capitală — ci din provincie, din orașul Alexandria (Teleorman) și este o cooperativă de meseriași cismari.

Din cele ce se știe, până acum Statul va face un vărsământ de 33 milioane lei.

Actul de constituire va fi semnat în cursul lunii Mai crt. Odată cu constituirea, ministerul de finanțe va desemna, prin decret-regal, șase administratori, iar prin actul constitutiv se vor desemna, de către celelalte șapte instituții cari fac vărsămintele, alți cinci administratori.

După desemnare, consiliul de administrație se va constitui și își va alege un președinte și un director general.

Prin decret-regal, ministerul de finanțe va desemna pe comisariul guvernului pe lângă noua instituție.

Odată Institutul constituit în acest fel, consiliul de administrație va face toate formele — potrivit prevederilor codului de comerț, pentru lansarea subscripției publice, conform prospectului întocmit de ministerul de finanțe.

In ceea ce privește sumele ce vor fi vărsate, ele vor fi stabilite pentru Banca Națională de consiliul de administrație, iar pentru Casa Centrală a Asigurarilor Sociale, de către o adunare generală extraordinară, convocată special în acest scop.

Art. 7 din lege, prevede că Districtul va face operațiuni numai prin intermediul cooperativei constituite în conformitate cu legea cooperativei și formate numai din meseriași.

Scopul inserării în lege a acestei dispozițiuni a fost ca să solidarizeze și răspunderea cooperativei alături de a meseriașului, față de Institut.

Dat fiind însă că sunt foarte puține cooperative de meseriași constituite, și legea aceasta urmărește tocmai să dea un impuls dezvoltării lor — art. 8 din statute a permis — cu titlu tranzitoriu — să se acorde și împrumuturi individuale.

Iată dispoziția acestui text, care nu figura în proiect și a fost introdus la Cameră pe cale de amendament.

Până la înființarea cooperativei sau în lo-

Junius 15-ére halasztották a könyvvezetési rendelet életbe léptetését

A kisiparosok és kiskereskedők kötelező könyvvezetéséről már eddig is a legkülönbözőbb híradások és a legkülönbözőbb rendelkezések jelentek meg. Külön rendelkezéseket adott ki ezzel a nagyfontosságú ügygel kapcsolatban a pénzügyminiszter, sőt a munkügyi miniszter is.

A munkügyi miniszter rendelete szerint csak a tiznél több alkalmazottal alkalmazó munkaadókat kötelezte üzleti könyvek vezetésére, míg a pénzügyminiszter a könyvvezetés kötelezettségét függetlenítette az alkalmazottak létszámától.

Az ellentétes rendelkezések meglehetősen zavart idéztek elő és alapos riadalmat okoztak, mert sem az iparosok, sem a kereskedők nem voltak tisztában azzal, hogy kelte és milyen könyvet kell egyáltalán vezetniük. Növelte az aggodalmat, hogy a pénzügyminiszter egyik legutóbbi rendelkezésével arra kötelezte a kisiparosokat és kiskereskedőket, hogy már április 15-én az adófizetések megkezdésével egyidőben fektessék fel üzleti könyveiket.

Kényszerhelyzetükben az iparosok és kereske-

dők mindent elkövetnek, hogy a kötelezettségek teljesítését bizonyítatlan határidőig meghosszabbítsák. Közbenjárásra kérték fel az ország különböző iparkamaráit, az iparkamarák viszont a kamarák szövetségét kérték fel, hogy járjon el a kormánynál, különösen pedig a pénzügyminiszternél, vonja vissza a kisiparosok és kiskereskedők kötelező könyvvezetésére vonatkozó rendelkezését, vagy legalább is a határidőt hosszabbítsa meg mindaddig, amíg részletesen nem tájékoztatják az érdekelteket arról, kik azok, akiket a pénzügyminiszter könyvvezetésére kötelez és milyen könyveket kell vezetniük.

A kamarák szövetségének közbenjárása sikerrel járt. A pénzügyminiszter — amint erről a kamarák szövetsége a Cluj-i iparkamara elnökségét értesítette, — a kötelező könyvvezetés életbe léptetését június 15-ig elhalasztotta. Addig az iparkamarák szövetségének közreműködésével felülvizsgálják még a kérdést. Lehet, hogy a probléma végleg le is fog kerülni a hápfiról.

Miért sérelmes a bőrfeldolgozó kisiparosságra nézve a bőraru új forgalmi adórendje

A kellemetlen meglepetések közé való az a legújabb miniszteri rendelet, amely kimondja, hogy a cipőiparban eddig fizetett forgalmi adót megszüntették. A bőrfeldolgozó iparosok vállára ismét terhet raktak, amely párosulva a bőrárak amugy is igen magas árával, lehetetlenné teszi a szakma boldogulását.

Az idevonatkozó törvény 9-ik szakasza szerint a kormány, méltányolva a bőrfeldolgozó iparosok és általában a kisiparosok igen nehéz helyzetét, továbbra is mentesítette mindazon kisiparosokat a forgalmi adó fizetése alól, akik hat munkásnál kevesebbrel dolgoztatnak. Ez a mentesítés azonban az új miniszteri rendelet megjelenése óta csak látszat, valójában ugyanis a lábbelikészítő iparosságra hártották át a bőrárak után szedett forgalmi adó terhet.

A helyzet eddig az volt, hogy a forgalmi adót a bőrgyárak és cipőgyárak a termelésnek megfelelően rótták le s így a forgalmi adó kötelezettsége egyedül és kizárólag a gyárakat terhelte, ami igen jól felfogott s a lábbelikészítő iparosok védelme szempontjából tökéletesen helyes rendelkezés volt.

Most mi történt? Nem kevesebb, mint az, hogy a legújabb rendelet szerint a forgalmi adót eltörlik

és ezentul a talp, chevraeaux és boxárunknál az érték 10 százaléka, a lakkárunknál pedig az érték 20 százaléka lesz az illeték. Ez pedig nem jelent mást, mint hogy a forgalmi adót a bőrgyáraknak ezentul nem kell fizetniük, ellenben ezt a terhet száz százalékosan áttették a bőrfeldolgozó kisiparosok vállaira, mert hiszen a bőrgyárak termékeit ők vásárolják meg, hogy azt feldolgozzák a nagyközönség részére. Ma, amikor a lábbelikészítő munkavállalási lehetősége a legminimálisabbra redukálódott, a bőrárak soha el nem képzelt magassága miatt, érthető az a nagyfokú elkeseredés, amellyel ezt az új rendelkezést fogadták. Indokolást nem lehet találni, amely a rendelkezést meg tudná magyarázni.

Teljesen érthető, hogy az eddig érvényben volt forgalmi adót a nagyiparnak kellett viselni, mert a kereseti lehetősége összehasonlíthatatlanul nagyobb, mint a bankli mellett görnyedő lábbelikészítő iparosnak, akinek remegve kell arra gondolnia, hogy tud-e az egyre növekedő árak s terhek mellett annyit hasznosítani, hogy elő tudja teremteni családjá számára a másnapi kenyeret. Merthogy a mindennapi biztosítva legyen, erről már régen le szokott.

BATORI DANIEL.

calitatile unde cooperativele înființate nu oferă garanții suficiente. Institutul de credit meșteșugăresc va putea, însă prin hotărârea consiliului de administrație, să acorde împrumuturi individuale, fie direct luând toate garanțiile necesare fie

prin instituturile de credit anume desemnate de administrație.

Dispoziția aceasta este foarte interesantă pentru cunoașterea mecanismului de funcționare al institutului.

N. N. M.

Két fontos rendelet az örökösödési illeték fizetéséről

Az örökösödési adó fizetésével kapcsolatban két általános érdekű rendelkezés lépett életbe. Az egyiket a központi illetékügyi bizottság adta ki és a hozzártartozók részére eladott, vagy ajándékozott vagyontárgyakra vonatkozik. A központi illetékügyi bizottság abból indul ki, hogy sok esetben a hagyatékozó még életben elajándékozza, vagy formailag eladja az esetleges örökösöknek a vagyontárgy egyes részeit, mert ezzel a felaprózással kivonja ezeket a vagyontárgyakat a fokozatosan emelkedő örökösödési adó alól. Erre való tekintettel a kincstár beleszámítja a hagyatékozók mindazon vagyontárgyait, amelyeket a hagyatékozó olyan személyeknek adott el, vagy ajándékozott oda, akik esetleg örökölhettek volna utána. Ez a magyarázat nem vonatkozik azonban olyan személyekre, akiket esetleg magában a végrendeletben ajándékoz meg valaki, ha az illető teljesen idegenek a hagyatékozó számára és semmiféle örökösödési joguk nem lenne különben.

A másik rendeletet az állammal szembeni hátralékos adósságok törlesztéséről szóló új törvény alkalmazásával kapcsolatban adta ki a költségvetési igazgatóság. Az új törvény értelmében csak azoknál az örökösödési eljárásoknál lehet a hátralékos adót adóbonokkal, vagy állami kötvényekkel fizetni, amelyek 1930. december 31-ike előtt indítottak meg. Minden később megindított hagyatéki eljárásnál az örökösödési adót csak készpénzzel, vagy pedig az állammal szemben fennálló követeléssel lehet megfizetni!

✱

NINCS TURELME.

A fiatal Cinege elment a szabójához és egy ruhát rendelt nála.

— Rendben van — mondta a szabó — megcsinálom a ruhát, de csak akkor szállítom, ha az előző ruha árát teljesen kifizette.

— Sajnálom, — felelte Cinege, — addig én nem várhatok.

✱

Drágul az élet, általános bérmozgalmak van kialakulóban Cluj-on

Cluj-on több szakmában indítottak bérmozgalmat a munkások. A munkaügyi felügyelőség napok óta folynak a tárgyalások a szabóipari munkások kollektív szerződésének kérdésében. A munkások a jelenlegi bérek 5-10-15 százalékkal való emelését kérik. A mesterek a munkások kérését csak részben hajlandók teljesíteni és ezért kétséges a meg egyezés. Ha nem sikerül meg egyezést létrehozni, a szabóipari munkások minden valószínűség szerint sztrájkba lépnek. (Lapunk más részében adott közlemény szerint a sztrájk már ki is tört.)

Az építőmunkások kollektív szerződésének ügyében e héten kerül sor a tárgyalásokra. Az építőmunkások szabályozni akarják azt is, hogy a vidéki munkásokat milyen arányban foglalkoztassák a munkaadók. A kontárok beözönlése miatt számtalan helyi szakmunkás maradt munka nélkül és ezt akarják megakadályozni.

Bérmozgalmat kezdtek a Dermata bőrgyár fémipari munkásai is, akiknek május elsején jár le a kollektív szerződésük.

A munkásszervezeti tanácsnál most azzal a tervvel is foglalkoznak, hogy az összes szakmák egységesen indítsanak bérmozgalmat, amelyet az általános drágulással indokolnának.

✱

ROSSZMAJU MEGALLAPÍTÁS.

— Igaz, hogy a tisztaság fél egészséget?

— Ha igaz, akkor én csak a te szellememmel beszélgetek.

✱

A TIZIFA HIVATALOSAN MEGALLAPÍTOTT ÁRÁNAK EMELESET KÉRTÉK A FAKERESKEDŐK.

Mint értesültünk a transilvania-i fakereskedők egy ülése tegnap beadvánnyal fordult Arad város vezetőségéhez és kérte, hogy az államvasutak fuvardíjainak emelésére való tekintettel, a tizifa hivatalosan megállapított árát is emeljék fel, miután közepes távolságból érkező vagonok fuvarja 120-250 lejéig drágult.

Április 10-ike óta szabad a nyersvas és szerszámacél behozatala

A villamoshuzalok, kábelek, hócipő, szalmiák és tűső behozatali illetékét felemelték.

Az ipari nyersanyagellátás érdekében hozott kormányhatározat végrehajtásával kapcsolatban a pénzügyminiszter a múlt héten körrendeletet intézett valamennyi vámhivatalhoz, amelyben értesíti azokat, hogy április 10-iki kelettel nem kontingentált áruk között a következő vámtételek alá tartozó cikkek:

Fehér, vagy hamuszürke tömbök nyersvasból (1030-ik vámtétel), mindenféle különleges vas, mint például krómvas-, vasszilícium, mangánvas, nikkelvas, vanádiumérc rögökben, lapokban és tömbökben (1031-ik vámtétel), hengereket, vagy hámorok részére szükséges vas és acél akár tömbökben, téglányokban, lapokban, kockákban, vagy gömbölkben (1032-ik vámtétel), az elektromos, vagy öntött acél rudakban, lemezekben, vagy akár milyen méretű lapokban, amelyet kimondottan szerszámok gyártásához használnak (1033-ik vámtétel). Ezen áruk behozatalához tehát ezentúl sem behozatali engedély nem szükséges, sem pedig a kontingentálási illetéket nem kell megfizetni, ha a vámkormányzat április 10-ikével kezdődően nyújtották be. Az, hogy az áru mikor érkezett be a vámhoz, ezuttal nem számít.

Ugyanezzel a körrendelettel a pénzügyminisztérium közölte a vámhivatalokkal azt is, hogy április 10-ikétől felemelte néhány importcikkek a kontingentálási illetékét. A felemelt illetékek a következők: hócipő, sárcipő és gummiciszma (851-ik vámtétel) az eddigi 700 leiről 5000 leire 100 kilónként. — Villamosdrótok és kábelek fémbe, ha gummival, gutaperchéval, esetleg textilonalakkal kombinált szigetelésűek 160 lei helyett 4200 lei, ha zománczottak, vagy valamilyen textilonallal, vagy más anyaggal vannak zománczott szigetelésben, akkor az új díj 5900 lei az eddigi 120 lei helyett, míg ha a szigetelőanyagban selyem is van, akkor az eddigi 360 lei helyett 100 kilónként 7500 lei kontingentálási illeték fizetendő. — A rögökben behozott szalmiák kontingentálási díját 100 leiről 300 leire, a tűső (eddig nem volt kontingentált áru) illetékét 200 leire, a sodiumsulfit (1608-ik vámtétel) díját pedig 20 leiről 300 leire emelték fel 100 kilónként.

Nem külön bizottságok, hanem a központ fogja a jövőben megállapítani a betegsegélyzőnél a nyugdíjakat

Nemrég zajlott le a munkásbiztosító pénztár központi közgyűlése, amely a tervezett járulékemlést elejtette. A közgyűléssel kapcsolatban azonban történt egy másik kevésbé ismert intézkedés, amely rendkívüli mértékben érdekli a munkáspénztár tagjait. Ez az intézkedés pedig az, hogy az 1936-ban kiadott 1845. számú törvényrendelet értelmében megszüntek a kerületi munkáspénztárak mellett működő nyugdíjaztató és rokkantságmegállapító bizottságok, amelyek helyét a központi munkáspénztár mellett két nyugdíjbizottság foglalta el. Az egyik központi bizottság fogja megállapítani a rokkantsági, agykori és a hátrahagyottak nyugdíjrandóságait, valamint a volt bányamunkáspénztári tagok munkaképtelenségi illetményeit, míg a másik bizottság a baleseteknél járó nyugdíjak megállapításával fog foglalkozni.

Ezzel a változtatással kapcsolatban a központi társadalombiztosító pénztár körrendeletet küldött a kerületi munkáspénztárakhoz, amelyeket érdekes utasításokkal lát el. Ezerint az eddig kihirdetett döntéseket a régi szabályok szerint kell végrehajtani. Az új eseteknél maga a nyugdíj megállapítása nem különbözik a régi rendszertől. A nyugdíjbevételeket ezentúl is a kerületi munkáspénztár nyugdíjostályaéhoz kell beadni, az előírt okmányok mellékelésével. Ezekhez az okmányokhoz a kerületi munkásbiztosító pénztár csatolja az orvosi igazolványokat, a kérvényező befizetett tagsági járulékok szerinti tagsági idejét tanúsító bizonylatot és ugyanakkor referátumot is készít, valamint javaslatot

tesz a kérvényezőnek járó illetmények tekintetében. A referátum elkészítése után az egész iratsomót felküldik a központi társadalombiztosító pénztár első számú nyugdíjigazgatóságához, amely a maga esetleges megjegyzéseivel együtt a központi nyugdíjbizottság elé terjeszti a kérvényt. A körrendelet ismételt felhívja a kerületi munkásbiztosító pénztárak figyelmét arra, hogy a legteljesebb segítséget adják meg a kérvényező tagoknak a nyugdíjirandóság megállapításánál szükséges iratok kitöltéséhez és beszerzéséhez. Szükség esetén a kerületi pénztár maga járjon el az illetékes hatóságoknál, amelyekről a pénztári tagok, vagy azok hozzátartozói bizonyos iratokat nem tudnak, vagy csak nehezen tudnak beszerezni.

A továbbiakban a munkaképtelenségi nyugdíjak revíziójának kérdésével foglalkozik a társadalombiztosító körrendelete. A nem állandó, de tartós betegségeknek az első 26 hét utáni nyugdíjat a rendelet csak meghosszabbított táppénzfizetésnek tekinti és következésképpen előírja, hogy az ilyen betegeket az első 26 hétben hetenként, később már csak havonta kell orvosi felülvizsgálatnak alávetni, egészen a felgyógyulásig, amelyet azonnal jelenteni kell, hogy a táppénzfizetést a társadalombiztosító bebiztosítsa. Az állandó jellegű nyugdíjaknál a betegek orvosi felülvizsgálata ritkább időközökben történik. Ezekről az orvosi felülvizsgálásokról ezentúl részletes nyilvántartást kötelesek vezetni és évente jelentést tenni a kerületi pénztárnak.

EINSCHRAENKUNG.

— Dein Papa ist ja ein netter Mann. Nur — er hat so etwas Verschlussenes.

— Ach, du meinst seinen Goldschrank.

KITUNO SZER.

Döcög látogatóban van Pöcögnek, aki az új vakaszt mutatja meg neki.

Az egyik éjjeliszekrényen Döcög meglát valami nátha elleni kenőcsöt és megkérdi:

— Mondd, használ valamit az ilyen náthakenőcs?

— De bennyre — feleli Pöcög, — dekem legelőbb bindig jót tett.

✱

OPERNKENNTNISSE.

Frau Raffke wurde in einer Gesellschaft gefragt:

— Gehen Sie nächste Woche auch zu Figaros Hochzeit?

— Nein, wir sind nicht eingeladen. Aber wir gehen nächste Woche in der Oper.

— So? Was hören Sie denn?

— Warten Sie mal, es wird mir gleich einfallen, es war etwas mit Kaese...

— ???

— Jetzt hab ich's: Der flegende Limburger.

Vastagságyalugépet keresek

megvásárlásra készpénzfizetés mellett.

Ajánlatokat „Asztalos” jeligére az „Az Iparos” kiadóhivatalába kérek

Kitört Cluj-on a szabósztrájk

Magasabb béreket követelnek a cluj-i szabómunkások, mint a bucureşti-i bérek.

A cluj-i szabómunkások vasárnapi nagygyűlésükön kimondták, hogy amennyiben a szabóiparosok nem teljesítik 5, 10 és 15 százalékos béremelési követeléseiket, sztrájkba lépnek. Ez be is következett.

A munkügyi felügyelőség épületében dr. Chirila munkügyi vezérfelügyelő vezetése alatt folyó az előzetes tárgyalás. A munkások tárgyalóbizottsága nem volt hajlandó engedni álláspontjából a tárgyalások ahhoz, hogy a munkaadók adják meg a kívánt béremelést. Ezzel szemben a szabóiparosok kijelentették, hogy a munkások követeléseinek annál kevésbé tehernek eleget, mert a ruha máris olyan drága, hogy az nem áll arányban a megrendelő kereseti viszonyaival s ezért napról-napra csökken a munka. Amennyiben a munkások követeléseit teljesítik, a munkálatok csak romlana. A két ellentétes álláspont között Chirila vezérfelügyelő igyekezett közbejöttésként létrehozni, ez az igyekezete azonban meggyűlölt. A tárgyalások megszakadtak s így a sztrájk bekövetkezett.

A szabóipari munkások sztrájkjával kapcsolatban Corondan Gheorghe szindikátusi elnök nyilatkozatot adott egyes helyi lapoknak. Elmondotta, hogy a munkások követeléseinek teljesítését részben elvi, részben anyagi okok miatt voltak kénytelenek visszautasítani. Elvi okokból azért, mert a szabómesterek semmi körülmények között sem hajlandók a bizalmiférfi-rendszer elfogadni, anyagi okok miatt azért, mert ha teljesítik a munkások követeléseit, úgy a munkabérek magasabbak lennének Cluj-on, mint Bucureşti-ben. Felajánlottuk — mondotta — a Bucureşti-i munkabérek, de a munkások ezt nem voltak hajlandók elfogadni. A konfekciószerelvények szintén felajánlottak két százalék béremelést, de a munkások ezt sem fogadták el.

AZ IS VALAMI

— Hallatlan, a feleséged betegesen fekszik és te egész nap a kocsmában vagy?

— Igen, de folyton az ő egészségére iszom.

Mit jelent az egyfázisú rendszer a készbőr új forgalmi adójánál

Egy cluj-i szakember alábbi érdekes nyilatkozatot adta a készbőrre most kivetett forgalmi-adó problémája ügyében:

Április 15-étől kezdve már csak a bőrgyárak fizethetnek forgalmi adót, míg a bőr konfekcionálásával foglalkozó többi gyárak és egyéb ipari üzemek nem fizetnek készítményeik után ilyen adót. A most kibocsátandó pénzügyminiszteri rendeletnek igen nagy jelentősége van, mert az ugynevezett „egyfázisú forgalmi-adó-rendszert” vezet be, amely másutt már hosszabb idő óta érvényben van. Eszerint a forgalmi adót mindig egy ipari csoporttól kapja az államkincstár, a mostani esetben a bőrt előállító gyártól, mert így a forgalmi adó behajtása és ellenőrzése sokkal egyszerűbbé válik.

Eddig igen sok cipőgyártól, kis- és nagyiparostól kellett a kincstárnak inkasszálni a forgalmi adót (s a pénzügyminisztérium rájött arra, hogy egyesek visszaélnék a helyzettel és egyáltalán nem fizetnek forgalmi adót. Már pedig, ha a pénzügyi hatóságok a visszaéléseket, az állam megkárosításának tényét megállapítják, éppoly szigorúan büntetik azt, mint a szeszszalást.

Már egy év óta tárgyalnak a pénzügyminisztériumban a bevezetendő egyfázisú rendszer előkészítésén, de azért húzódott a kérdés végleges rendezése, mert a cipőgyárak vonakodtak a feltételeket elfogadni. Mostanig ugyanis csak 12 százalék volt a készítmények forgalmi adója, amely megoszlott a cipő- és bőrgyárak között. Az új rendszer életbe lépésével kapcsolatban a minisztérium a talp, a sevrő- és a boxbőr forgalmi adóját 10 százalékra, a luxusbőrök, így a lakkbőrök forgalmi adóját pedig 20 százalékra emeli fel, de ezt kizárólag a bőrgyárak fogják fizetni. Ez az emelés — azakkörök állítása szerint — mintegy 4—5 százalékkal megrágitja a bőrárukat, mert nemcsak a forgalmi adó, hanem egyéb illetékek is terhelik a bőrt. A rendelet a hó 15-én életbe lépett.

Nyolcszoros taxát szednek Oradea-n az idegennyelvű cégtáblák után

A kérdés körül ma is sok még a bizonytalanság.

Oradea város átmeneti tanácsának napokban tartott ülésén dr. Bleda polgármester több hozzá intézett intervenció alapján szövegeltette az új közigazgatási törvény utasításának azon szakaszait, amelyek a cégtábla-feliratokra vonatkoznak. Ugyanis ez a végrehajtási utasítás kimondja, hogy a cégtábla-feliratok és cégjegyzések csak román nyelven történhetnek. Ezt eddig úgy értelmezték, hogy csakis hivatalos feliratokra vonatkozik. Ezért Bleda dr. kérte a tanácsot, hogy vizsgálja felül a közigazgatási törvény idevonatkozó szakaszait, döntést hozva a cégtábla-ügyben. A vita folyamán rámutattak arra, hogy a mellékletben van egy szakasz, amely azt mondja, hogy idegen nyelvű cégtáblákra nyolcszoros taxa vetendő ki. Idegen nyelv alatt értik azt is, ha a ke-

reszt név kétféle néven szerepel. Így például: Ioan Nagy János. A tanács tehát arra az álláspontra helyezkedett, hogy lehetnek a városban idegennyelvű cégtáblák is, de ezért nyolcszoros taxát kell fizetni.

Érdekes azonban, hogy a tanács elfelejtette megtárgyalni a melléklet fent említett szakaszának a végét, amely a taxatáblázat 3-ik pontjában rámutat arra, hogy amennyiben az idegen szöveg nem nagyobb mint a román és a jellege is azonos, nem kell külön taxát fizetni, így tehát még mindig kétséges, hogy helyes-e a tanács azon határozata, hogy a vegyes jelzésű cégtáblák után nyolcszoros taxát fizessenek.

„Miniszteri intézkedéssel nem helyezkedhet szembe az iparkamara”

Vita a timişoara-i iparkamara választmányi ülésén az új cégtáblarendelet körül.

A timişoara-i kereskedelmi és iparkamara egyik közelmúltban tartott választmányi ülésén Manuila Camil dr. főtitkár felolvasta a banat-i iparosok és kereskedők átiratát a cégtáblarendelet ügyében, amely szerint a cégtáblák ezentúl csak román felirásuk lehetnek. A beadvány szerint az illetékes hatóságok e rendeletet rosszul értelmezték, mert az csak a közhivatalok felirataira vonatkozik és alkalmazása nagy kárt jelentene az iparosok és kereskedők részére. A szövetség kéri a kamarát, hogy ebben az ügyben illetékes helyen járjon közbe.

Cohl Henrik úgy találja, hogy közbenjárásnak nincs helye, mert a rendelet a kormánytól származik.

Oprea János szerint legfeljebb csak arról lehet szó, hogy a rendelet végrehajtására hosszabb határidőt kérnek.

Schön Ede először a vállalatok alkalmazottainak ellenőrzésével foglalkozó bizottság ügyében szól fel és kifogásolja, hogy ezek a bizottságok min-

den egyes esetben az összes okmányokat elkérlik és magukkal viszik. Ez a munkaadóra és alkalmazottakra nézve nagyszemélyi kiadást jelent. Ami a cégtáblák ügyét illeti, erősen az országban ellentétesek a vélemények. Úgy találja, hogy a többnyelvű cégtáblák a reklám és forgalom célját szolgálják és ha most csak román felirású cégtáblákat lehet alkalmazni, sok cég kénytelen évtizedek óta a közönség által ismert elnevezését megváltoztatni, miáltal igen sok vevőjét vesztené el.

A közigazgatási törvény olyan adóról szól, amit többnyelvű cégtáblák után kell fizetni, tehát a törvény is elismeri az iparosok és kereskedők ezen jogát.

Oprea János: Ami az alkalmazottak okmányait illeti, megegyezett a bizottsággal, hogy elfogadja a kamara által hitelesített másolatokat. A cégtáblák ügyében a kamara nem tehet lépéseket, mert kormányintézkedéssel szembe nem helyezkedhet.

Bádogosmesterek a horganyra kivetett 7.40 leies új illeték ellen

A fémipari és vasáruknál felemelt behozatali engedélyilleték erős ellenhatást váltott ki úgy ipari, mint kereskedői körökben. Több fémárugyáros, fémkereskedő és kisiparos ebben a kérdésben emlékiratot terjesztett az ipari és kereskedelemügyi minisztérium elé, amelyben a horganylemez (fehérbádog) illetékének felemelése ellen tiltakoznak.

Az emlékirat rámutat arra, hogy rengeteg kisiparos és mesterember megélhetése alapszik ezen az árucikken, amelyből dobozokat, házfedeleket, különféle háztartási cikkeket, fürdőkádakat, galvánlemezekhez való tartányokat, jégcsokrényeket és sok-sok más közszükségleti cikket készítenek és amely semmiféle más fémrel nem helyettesíthető. És mert aránylag olcsók a horganylemezből készült közszükségleti cikkek, elsősorban a kisjövedelmű tömegek

veszik, amelyek a drágább holmit nem tudnák megfizetni. Már a nyers horgany drágulása magában véve is súlyos helyzetet teremtett az azzal dolgozó kisiparosok számára, de mégsem olyan súlyosat, mint az új importengedélyekkel történt drágítás, amely kilónként 7.40 leit tesz ki.

A továbbiakban az emlékirat aláírói felsorolják azokat a díjakat, amelyeket eddig kellett fizetniük a horganylemez után. Mindennel együtt ezek a díjak kilónként 6.80 leire rugnak és most egyszerre egyetlen illetékkel ezt az igen fontos fémnyersanyagot, vagy félgyártmányt további 7.40 lejlel drágítják meg. Az új illeték révén a különböző közterhek meghaladják magának az árunak az értékét, amely ma 12—14 lei. Ilyen értékű áru nem bírja el a több, mint 100 százalékos közterhet.

Az oradea-i borbély- és fodrásziparosok május elsejére egész napra, 2-án, 3-án és 9-én déli 12 óráig a munkaszünet felfüggesztését kérik.

Az oradea-i borbély és fodrászmesterek memorandumot küldtek a munkügyi miniszterhez és a helybeli munkügyi inspektorátushoz. A memorandumban rámutattak a közelgő ünnepnapok torlódására, amely úgy a nagyközönség igényeinek kielégítésére, mint a borbély és fodrásziparosok amúgy is gyenge üzletmenetére igen jelentékeny kihatással van.

A memorandumban kéri, hogy május elsején egész nap nyitva tarthassanak, tekintettel, hogy 2-án és 3-án van román húsvét. Másodikán és harmadikán déli 12 óráig kérik engedélyezni üzleteik nyitva tartását. Továbbá előterjesztették azon kérésüket is, hogy május 9-én vasárnap is nyitva tarthassanak

12 óráig, tekintettel, hogy másnap május tizedike van, ami nagy nemzeti ünnep s így ekkor egész nap zárva kell tartaniok.

Kérésüket illetékes helyen jóakarattal fogadták s így remény van annak teljesítésére.

GEISTESGEGENWART.

— Wert ist denn der ulkig aussehende Herr, der dort das Klavier misshandelt? — fragte der Herr die junge hübsche Frau.

— Der? — Das ist mein Mann! — rief sie empört.

— Komisch, dass Maenner dieser Art stets die schönsten Frauen haben!

NEM CSODA.

— Ugy érzem magam ebben a cipőben, mintha mezítaláb lennék.

— Nem csoda, hiszen marhabőrből készült.

Jogesetek a kisipar köréből

Bárhon történt a kihágás, az autótulajdonos elleni bíról eljárás ott indítandó meg, ahol hajtási engedélyét kiállították.

As ilfov-i törvényszék folyó évi április havában hozott elvi határozata.

Minden autótulajdonos a törvény által meghatározott időben köteles autódóját megfizetni. Ha az adófizetési kötelezettségét nem teljesíti és gépkocsiját tovább használja, kihágást követ el, aminek megtorlására megfelelő eljárásnak van helye. Az alábbi jogesetben a Tutova-i bíróság területén fordult elő egy ilyen kihágás, amelyre alapot egy a csendőrség által felvett jegyzőkönyv szolgáltatott. A csendőrség abban a hitben, hogy az ügyben a Tutova-i bíróság illetékes, ahhoz terjesztette be a büntető jegyzőkönyvet. A Tutova-i bíróság azonban saját illetéktelenségét állapította meg azon a címen, hogy a kihágási perbe fogott autótulajdonosnak a maga autódóját nem a Tutova-i pénzügyi hatósághoz kellett volna befizetnie, hanem az Ilfov-i (Bucureşti-i) pénzügyigazgatóság területén. Erre való tekintettel tehát a kihágás megtorlására sem a Tutova-i bíróság, hanem az Ilfov-i az illetékes.

Amikor az ügy az Ilfov-i törvényszék elé került, a pénzügyminisztérium képviselője kérte, utasítsák el felebbezésével a fél, mert az ő véleménye szerint nem az Ilfov-i törvényszék illetékes a kihágás letárgyalására, hanem az a bíróság, amely arra a területre illetékes, ahol a kihágás elkövetett. A felebbező arra hivatkozott, hogy az autódóról szóló törvény speciális törvény, így nem érvényes rá a büntetőtörvények általános rendelkezése, amely szerint büntetőügyek elintézésénél mindig az a bíróság illetékes, amely a tett elkövetési helyének körletében van. Kéri, hogy az ügyet az Ilfov-i törvényszék tárgyalja le, amelynek területén autójára az adót kirották.

Az Ilfov-i törvényszék a jogesetben hozott elvi döntésében kimondotta, hogy autódó nem fizetése ügyében bárhon felvett büntető jegyzőkönyv esetén az a törvényszék illetékes a kihágási eljárás lefolytatására, amelynek területén a hajtási engedély kiállították és ahol a gépkocsi autódóval megrovott.

Az Ilfov-i törvényszék elvi döntése nagyfontosságú az autótulajdonosokra nézve. Mindenkit érhet ugyanis baleset és jó tudni, hogy ilyenkor a kényelmetlen büntetőeljárás káros hatását nem fokozza az a körülmény is, hogy a kihágást elkövetőnek nem illetékességi helyén, hanem a kihágás elkövetésének esetleg több száz kilométer távolságra levő helyén tartják meg a tárgyalást és okoznak ezáltal további súlyos költségeket az autótulajdonosnak.

A sértett fél által kézbesítési cím jelölendő meg a bűnperben eljáró bíróság területén, mert ennek hiányában nélküle tartják meg a tárgyalást és elvesztheti esetleges kártérítési jogosultságát.

A prahova-i törvényszék folyó évi április 10-én hozott elvi határozata.

Alábbi elvi döntvényt a Metal Petrol cég és Adolf Bacalu sértettek ügyében hozta a Prahova-i törvényszék első tagozata, amely fentieknek egy Ioşif France nevű egyén elleni bűnperben a felebbezését azon a címen, hogy az elkésett, elutasította.

Nevezettek mint sértett felek, kártérítési igényeket jelentettek be a vádlott ellen, de nem jelölték meg a kézbesítési lakhelyet, ahova a vizsgálóbírói határozat velük közlendő lett volna.

A vizsgálóbíró az eljárás folyamán úgy látta, hogy a sértett felek igénye nincs bizonyítva és ezen a címen megszüntette a vádlott ellen az eljárást. Amikor az érdekelt sértett felek a határozatot megtudták, a határozat megszüntetése ellen felebbezést adtak be, felsorolva bizonyítékaikat és kérve az elsőfokú határozat megváltoztatását. Felebbezésük beadásakor azonban már több mint tíz nap múlt el a vizsgálóbíró által hozott határozat kibocsátása óta. A vizsgálóbíró határozatának kézbesítését

Végrehajtják a miniszteri rendeletet, amely felmenti a husiparosokat a forgalmi adó fizetése és az üzleti könyvek kötelező vezetése alól

Most érkezett meg az arad-i pénzügyigazgatósághoz a minisztérium ama rendelete, amellyel törölték a husiparosok ellen az előírt üzleti könyvek vezetésének elmulasztása címén az év január elsejéig kivetett büntetési jegyzőkönyveket.

A husiparosok, akik nem állítanak elő hentesárut, ezentúl nem fizetnek forgalmi adót, hanem fix illetéket, melyet a városokban a vágóhídon, falvakban a járási állatorvosnál, vagy pedig a község házában kell befizetni. A rendelet egyszersmint kimondja, hogy a husiparosoknak a fix illetékeken kívül forgalmi adót nem kell fizetniük.

Kontárelles akció kezdemenyez a kisiparos szövetség arad-i fiókja

Alkotmányellenesnek minősítették az új egészségügyi törvényt.

Nagyszámú érdeklődő jelent meg az Iparos Otthon nagytermében az országos kisipari szövetség Arad városi és megyei tagozatának rendes évi közgyűlésén.

Coroban Stefan elnöki megnyitójában üdvözölte a megjelenteket, akiknek soraiban a tagozat megyei csoportjai is képviseltették magukat. Így Ineu-ról Săran Gheorghe, Siria-ról Zimmermann József, Lipova-ról Rista Moise, Lehman Andor és dr. Radnay jelentek meg. Gligorescu Pavel felolvasta a titkári jelentést, amelyből kitűnt, hogy az egyesület jelentős munkásságot fejtett ki a múlt évben a kisiparosok érdekében, majd sor került a tisztikar megválasztására. Az egyhangú választás eredménye a következő: Elnök Coroban Stefan, vezetőségi rendes tagok: Wolff András, Gligorescu Pavel, Rusu Pavel, Crisan Cornel, Boer Alexa, Erdei Lajos, Uzsora István, Petrisor Cuzman, Jonescu Nicolae, Tomics Pál, Sfât Vichentie, Lakatos Mihály, Koncsék Lajos, Juga Ioan, póttagok: Cornea Lungius, Csizmadia Vilmos, Bözörményi Benedek, Frumosaan Gheorghe, Matekovics László, Scortari Gheorghe, felügyelőbizottsági tagok: Budean Gheorghe, Ermesz István, Ilica Gheorghe, felügyelőbizottsági póttagok: Klein Miklós, Bóra Árpád, Barbu Ioan.

A közgyűlés ezután kimondotta, hogy a leghatározottabban tiltakozik az új egészségügyi taxák kivetése ellen, amely az iparosságnak jelenleg legsúlyosabb sérelmét képezi. A pénzügyminisztérium — tudvalevően — legutóbb az egyenes adók mellett fizetendő egészségügyi illetékeken kívül újabb egészségügyi illetéket vetett ki éspedig az iparosság által fizetett bérösszegek után. Miután ez nem csupán

sérelmes, de alkotmányellenesnek is minősíthető, a vasárnapi közgyűlés megbizta a szövetség vezetését, hogy intervenáljon illetékes helyen a súlyos megterhelés ellen a emlékiratban kérje a minisztert a sérelmes megadózás visszavonására.

Szóba került ezenkívül a közgyűlés keretében az is, hogy a kontáriparosok az utóbbi időben gombamódra elszaporodtak Arad-on és a megyében. A különböző megterhelések, valamint az iparos mesterektől megkövetelt adottságok hiánya miatt számos iparos beadta, illetve elvesztette iparengedélyét s ezek most mint fekete iparosok dolgoznak tovább.

A kisiparos szövetség vezetősége ezért elhatározta, hogy a munkafelügyelőség támogatásával még erőteljesebb harcot kezd a kontárok kiküszöbölése érdekében, miután bármennyire sajnálatos is ezek között egyik-másiknak helyzete, mégsem engedhető meg, hogy a terheiket még úgy, ahogy elviselő iparosokat is tönkre juttassák.

Éleshangu felszólalás hangzott el ezután két ismert arad-i iparosvezér, a munkakamara iparostagozatának tagjai ellen, akik — a felszólalás szerint — nem képviselik kellőképpen érdekeiket, ezért

mindkét tagot kizárta a közgyűlés a kisiparos szövetség tagjai sorából.

Koncsék Lajos csizmadiamester felszólalásában tiltakozását fejezte ki afelett, hogy a városvezetőség kétszáz leies illetéket szed azokról az iparosoktól, akik árucikkeiket a piacon árulták. Kérte a kisiparos szövetséget, járjon közben az illetékes fórumnál a kisiparosokra nézve rendkívül sérelmes rendelet visszavonása ügyében. Az elnök zárószavai rekesztették be a közgyűlést.

Famegmunkáló gépek

kiárúsítása alkalmi árban:

Szalagfűrés 90 cm.,
Kombinált szalagfűrés 70 cm.,
Vastagság-gyalu 70 cm.,
Egyengető-gyalu,
Kezelőgép (fräser),
Daraboló körfűrés,
Fűrőgép,
Különböző villanymotorok.

AUFRICHT FATELEP

ARAD, Str. Dim. Raleu 15-17.

FRECH, ABER NICHT FALSCH!

Gast: Dieses Messer ist ganz stumpf, und das Beefsteak ist zäh wie Leder.

Kellner: Dann schleifen Sie doch das Messer am Beefsteak.

megkísérelték, de a kézbesítési hely feltüntetésének hiánya miatt ez nem sikerült. Ezen a címen a törvényszék elutasította a felebbezést.

Az új büntető perrendtartás szerint, amennyiben büntető ügyekben a sértett fél erkölcsi, vagy anyagi kárát érvényesíti, köteles a törvény 73-ik szakasza szerint az eljáró bíróság székhelyén megjelölni azt a címet, ahova a kézbesítés részére esz-

TESTAMENTUM.

Tarkonya nagyon súlyos beteg volt, az orvosok lemondtak az életéről.

Magához intette a feleségét és elhaló hangon mondta:

— Regina, csak egy esetben hagyom rád a vagyonomat.

— Éspedig? — érdeklődött az asszony.

— Ha a halálom után legkésőbb egy évvel újra férjhez mégy.

— De miért?

— Azt akarom, hogy legyen valaki, aki majd őszintén megszír.

FATALIS GOMB.

Iceg és Biceg diskurálnak a kávéházban. Iceg megkérdi:

— Mondd, te Biceg, tulajdonképpen miért váltál el a feleségedtől?

— Mert egy gombot találtam éjjel a hálószobájában.

— Ugyan ne beszélj, az ember egy gomb miatt nem vált el.

— Légy nyugodt, akkor a gombhoz egy lift boy is hozzá volt varrva.

közelítő. Ennek hiánya azt vonja maga után, hogy az eljárás a sértett fél megidézése nélkül folytattik le. Mivel igen gyakran fordul elő, hogy iparosok mint sértett felek (károsultak) érzepelnek büntető ügyekben, föltétlenül ismerniük kell a törvénnyel ezt a rendelkezését, hogy annak nem tudása miatt adandó alkalommal súlyos károsodást ne szenvedjenek.

Közi: KELE SANDOR dr

Vasárnap szentelik föl Szablóczky János siremlékét

Mintha tegnap lett volna, hogy a magunk körében láttuk és sirja felett újra virágoznak már a fák. Most egy éva halt meg Szablóczky János, az Arad-i Iparosok Hiteleszövetkezete titkára, az arad-i Katolikus Dalkör karnagya, a római katolikus hitélet illusztris kiválósága, aki nagy tekintélye ellenére is százaknak és százaknak elsősorban mindig a szeretett János bácsi volt. Sirja körül új életre kelt a természet, de új életre éledt a Reá való emlékezés is. Vasárnap délelőtt 11 órakor szentelik föl az arad-i fel-sőtemetőben levő családi sírkertben a Szablóczky János emlékeztetőre felállított díszes siremlékét.

Szablóczky János halálát túlélte a város kö-zönségének iránta megnyilvánuló szeretete. A dí-zses siremlék, amely a Rosa Testvérek cég munkája, a néhai karnagy és bankfőosztályviselő ba-rátai és tisztelt emeltették. Szerető szívek me-leg visszaemlékezése vált kövé, hogy emberéletet-kezt messze meghaladó időkhöz át hirdesse: soha-se hal meg, akinek emléke a lelkekben él.

Korom Pál minorita szerzetes, az elhunyt ka-tonakori bajtárs a végsi a vasárnapi siremlék-szentelés egyházi aktusát. Az Arad-i Iparosok Hiteleszövetkezete nevében Reinhart Gyula, az in-tézet elnöke tart emlékbeszédet, a város katoli-kus társadalma képviselőjében Paretz Béla dr., a Katolikus Kör elnöke, a Katolikus Dalkör megbízásából Székely Károly nyug. vasúti fő-felügyelő méltatják az elhunyt kivételes érde-meit. Ott fognak állni a sir körül az arad-i iparos társadalom és a katolikus hitélet legja-vas képviselői, a Katolikus Dalkörnek rajong-va szeretett mesterüket soha el nem felejtő tag-jai és nagyon sokan azok közül, akiknek Szab-lóczky János közel állott a szívéhez.

A siremlék felállítását megelőzőleg az el-hunyt emlékeztetőre gyászmise lesz a minorita templomban.

Megalakulás előtt a cluj-i faliparosok és fémiparosok szindikátusa.

Vasárnap délelőtt a kisiparosok országos szö-vetségének cluj-i fiókja értekezletre hívta meg a szövetség kebelébe tartozó fa- és fémiparosokat, hogy gazdasági megszervezésük érdekében megbe-széléseket folytassanak.

Elsőnek a fémiparosok tartottak gyűlést, akik az előkészítő értekezleten elhatározták, hogy a szö-vetség kebelében megalakítják a fémiparosok szin-dikátusát.

Utána Olteanu László elnöklété alatt a helyi asztalosiparosok tartottak értekezletet. Olteanu is-mertette az asztalosok szervezetlenségének szomorú következményeit s ajánlatára az asztalosok kimon-dották, hogy egyelőre megalakítják az asztalosipa-rosok szakosztályát, amelyet később szindikátussá szerveznek át. A szakosztály elnökévé Morar Ioant, alelnökké Bajkai Sándort, jegyzővé Kolosár Istvánt, hat rendes és három pótválasztmányi tagot választottak, akik a szervezkedést tovább viszik és a mun-katervet elkészítik.

Itt írjuk meg, hogy a kisiparosok szövetségének helyi fiókja eszévi közgyűlését vasárnap, május 16-án tartja meg a szövetség helyiségében.

★ DUPLA ÖSÖK.

Macera újságolvasás közben azt mondja a fele-ségének:

— Zálkám, egy tudományos előadásom megál-la-pították, hogy az ősember balkezes volt.

— Ugy — felelt az asszony, — akkor neked dupla őseid lehettek.

— Miért?

— Te egy két balkezes ember vagy.

★ BÍZTOS JEL.

A kis színeszű rosszúl érezte magát és felkera-sett egy orvost. A vizsgálatot párhetes kezelés kö-vette.

Egyik nap a kis színeszű boldogan újságotla társaságának:

— Gyerekek, az orvosom belémszeretett.

— Honnan tudod? — kérdik tőle.

— Előírult a tegnap, amikor levetkőztem.

Timisoara borbélyiparosai a feketeverseny ellen

Be akarják vezetni a vasárnap délelőtti munkát.

A timisoara-i borbélyok és fodrászok szakoso-portja Ilinoea Petre elnöklété alatt a közelmúltban tartott közgyűlésen elfogadta a vezetőség jelenté-sét.

A közgyűlésen elkecsereedett felelőslások hang-zottak el az ugynevezett feketeverseny ellen. A vá-roso területén ugyanis számos borbély van, aki ipar-engedély nélkül dolgozik, adót nem fizet és ezzel a sok üzembőltséggel dolgozó és nagy közterhekkel küzdő mestereket megkárosítja. Elhatározták, hogy az illetékes hatóságoktól

erélyes védelmet kérnek a feketeverseny ellen. Szóvá tették a vasárnapi munkaszünetről szóló ren-dekeztéseket is. Ezek a borbélyokra és fodrászokra

Igen károsak a ezért elhatározták erőteljes mozgalmi indítást annak érdekében, hogy vasárnap délelőtti nyitva tarthassanak. Ennek ellenében hajlandók munkásainak hétfőn fél napi szabadságot adni.

Lenhardt János pénztári jelentésének elfogadá-sa után egy évi időtartamra ellenőröknek Pollinger Ferencet, Sobotelean Nicolae és Salamon Józsefet választották meg. Asután meleg ünneplésben része-sítették Belgrasch Mátyást, aki negyven éve és Weiss Henriket, aki huszonöt éve önálló mester. Mindkettőt dísztagnak választották és Ilinoea elnök elismerő szavak kíséretében adta át nekik a díszok-levelet.

Eltávolítottak a salonta-i tanonciskolából kilencvenkilenc tanoncot

Ezideig páratlanul álló esemény tartja izgalom-ban Salonta iparostársadalmát. Pavel Alexandru, a salonta-i iparos tanonciskola igazgatója mult pént-eken közölte kilencvenkilenc tanonciskolai növ-en-déssel, hogy azonnali hatállyal kizárja őket az isko-lából. A kizárt növendékek, — több mint egyhar-mada az iskola tanulóinak, — valamennyien kisebb-ségek.

A tanonciskolai igazgató nyilatkozatot adott egyes lapok tudósítóinak és elmondotta, hogy az is-kola két alsóosztálya eddig kettős volt s két tan-teremben párhuzamosan folyt az oktatás. A közok-tatásügyi miniszter most rendeletet adott ki, mellyel megszüntette a párhuzamos osztályok működését. Ebben a helyzetben pedig az iskola nem tudja a ré-gi tanulólétszámot befogadni, ezért az igazgató azokat a tanoncokat, akik a román nyelvet nem be-széliük kielégítően, egyszerűen kizárta az iskolából s így oldotta meg a helykérdést.

A továbbiakban Pavel igazgató még elmondot-

ta, hogy a szeptemberi beiratásoknál már csak olyan tanulókat vesznek fel, akik legalább négy középisko-lai vagy hét elemi iskolai képzettséget igazolnak s elsősorban a román nemzetiségű tanoncokat, az-után a még szabad helyekre azokat a kisebbségieket, akik kielégítően beszélik a román nyelvet. Az igazgató már előre figyelmezteti a város iparos polgárságát, hogy lehetőleg csak román nemzetiségű tanoncokat alkalmazzanak, nehogy a tanonciskolá-ba való felvétel nehézségeket okozzon.

A salonta-i nyolcosztályos gimnáziumot nemré-giben négy osztályossá szervezték át, így a salonta-i kisebbségi polgár helyben már nemcsak gimnázium-ba nem járathatja a gyermekét, de — inasnak sem adhatja, mert ha tanonciskolába nem járt, nem sza-badítja fel a munkakamara.

A különös s valószínűleg még nem végleges in-tézkedés miatt Salonta-n érthetően nagy az elkese-redés.

Az egészségügyi törvény alapján megszigorították a sertéstartás feltételeit

Az 1930. évi közegészségügyi törvény bizonyos rendelkezéseinek végrehajtására csak most került sor. A törvény végrehajtási utasítása és több mi-nisztertanácsi határozat alapján a cluj-i egészség-ügyi felügyelőség nemrégiben körrendeletet adott ki a városi tisztii főorvosi hivatalokhoz, nyomatéko-san figyelmeztetve őket arra, hogy a városok és községek területén a disznótartás tekintetében a legszigorúbban ellenőrzésk az idevonatkozó törvé-nyes rendelkezéseket.

A törvény végrehajtási utasítása szigorúan elő-írja a következőket:

Falvakban sertéseket csak akkor szabad a falu belterületén tartani, ha a tartott állatok szá-ma nem haladja meg a tízet.

Ha a sertésállomány létszáma tizen felül van, az ólat csak a falu szélén szabad elhelyezni.

Városokban még jobban megszüktették a ser-téstartás feltételeit,

mert egyes városok szabályrendelete még a köz-egészségügyi törvény rendelkezéseinél is szigorúbb előírásokat tartalmaz. Így például Targu-Mures-en a városi szabályrendelet szerint 1—2 sertést még le-het a külvárosi utcákban tartani, de a belvárosban semmi szín alatt sem. Ha a sertésállomány már kettőnél több, de tíznél kevesebb, vagy legfeljebb tíz állat, akkor csak a város szélén,

ha pedig tíznél is több sertésről van szó, akkor az ól, vagy hízfalda csak a város szélétől számít-tott egy kilométeres távolságban állítható fel.

A közegészségügyi törvény rendelkezése szerint a malacok, tekintet nélkül számukra, egy hónával együtt egy állatnak számíttatnak, de csak öt hónapos korukig. Ha a malac idősebb öt hónaposnál, már egy-egy állatnak számítanak a létszám megállapi-tásánál.

A törvény a rendelet ellen vétőkre tekintélyes pénzbírságot ír elő.

A bírságot nemcsak akkor vetik ki az arra illetékes

szervek, ha a létszám, vagy a területi korlátozások tekintetében történik kihalás, hanem akkor is, ha a megengedett helyen tartott sertések ólja nem épült a törvényes rendelkezéseknek megfelelően.

A sertéstartás megszigorításának oka, hogy a városok és falvak levegőjének tisztaságát ezáltal is biztosítsák. Egész bizonyos azonban, hogy külön-b-sen falvakban a törvény szigorú rendelkezéseit leg-alább is egyelőre nagyon nehéz lesz keresztülvinni, már csak a törvényben előírt ólak átmeneti hiánya miatt is.

Csodapalota üvegteglából.

Newyorkból jelentik: Az egyik legnagyobb üveggyár legújabb üvegből rendkívül szilárd és ellenálló téglákat készített, amelyek éppen úgy használhatók építkezésre, mint a közönségesek. Minthogy azonban a téglák anyaga áttetsző, szabad utat enged a fénynek és a belőlük emelt épüle-tek rendkívül világosak. A gyár Toledóban (Egye-sült Államok) most másfél ezer négyzetméteres terü-leten egyemeletes épületet létesített, amelynek helyiségei üvegtechnikai kutatóműhelyek szerepét töltik be. A bennük folyó munka minden oldalról jó megvilágítást, tisztaságot és szabad légjárást kö-vetel és ezeknek a feltételeknek a csupaiüveg-építke-zés eszményien megfelel. A téglák összekötéséhez szükséges vakolaton kívül ugyyszólván kizárólag üveget használtak építőanyagul; az épületet nyolc-vanezer üvegteglából alkotja, amelyek együtt százhat-van tonnát nyomnak. A földemelet üveggyapottal szigetelik. Az épületben hatalmas levegő-frissítő be-rendezés működik, amely percenként 730 köbméter levegőt dolgoz fel. Ejjel a teljesen kivilágított üveg-palota tündéri látványt nyújt.

★ MIT ERUNK VELE.

— Anyuk, olvastam, hogy olcsóbb lett a rádióm.

— Mit érünk vele, a miénk még egészen jó szől.

Kik lettek tagjai Braşov-ban a vizsgáztató bizottságoknak

A Braşov-i munkakamara mellett működő külön bizottság az új ipartörvény rendelkezéseinek megfelelően újabb szakmai vizsgabizottságokat állított össze, melyek az előírt segéd- és mestervizsgákat fogják — később megállapítandó időpontban — megtartani. A bizottságok tagjai a következők:

1. Gépkocsiszerelők, vízvezeték és favágógép-kezelők: D. Furnica, dr. C. Pana és N. N. Loba.
2. Órásk, órásszerelők és látszerészek: K. Illyés, A. Lupu, S. Zach és A. J. Spengler.
3. Rézművesek és lámpagyártók: N. Soimic, F. Fabritius.
4. Vasaszerelők és patkókovácsok, valamint reszelővágók: I. Craciun, E. Roth, F. Mathes és J. Lörincz.
5. Nyomdászok (grafikai munkások): G. I. Gologan, Bodor Vilmos, J. Curca és N. Baboie.
6. Könyvkötők, papirdobozgyártók: F. Himesch, G. Schnell, N. Gornma és G. Gamulea.

A többi szakmát vizsgáztató bizottságok összetételét ezután állapítják meg.

ÖSSZEFÉRHETETLEN FÉRJ.

— Miért akar válni, asszonyom?

— Azért, mert az a gazember állandóan kifogásolja, hogy hortyogok, hogy fagyos a lábam, hogy kikutatom a zsebeit, hogy folyton jár a szám, hogy főzni nem tudok, hogy edényeket vágok a fejéhez, hogy anyám nálunk lakik, hogy veszekszem, ha későn jár haza; egy ilyen összeférhetetlen emberrel nem maradhatok egy föld alatt.

Kötelezőnek minősítették a bélyeges nyugtát postán és bank útján kapott pénzre is.

A központi bélyegügyi bizottság március 9-i határozatára való hivatkozással a pénzügyminisztérium elrendelte, hogy ellenőrző közegei kihágási jegyzőkönyvet vegyenek fel minden olyan esetben, amidőn a részvénytársaságok a szállított áruk ellenértékéért felvett összegekről nem adnak ki szabályszerű nyugtát. A pénzügyminisztérium bélyegügyi bizottsága március 27-én kelt 451.020 számú körrendeletével tovább meg és kötelezi a részvénytársaságokat, hogy nyugtát állítsanak ki és adjanak ki azon összegekről is, amelyeket postán, bank útján stb. kaptak, kivéve egyedül azon összegeket, melyeknek felvétele az eredeti számlán nyert igazolást.

Az UGIR tiltakozó memorandumot készített eme intézkedések ellen, rámutatva arra, hogy ezek szöveg ellentétben állnak a bélyegtörvény 4. szakaszának, 20. paragrafusával.

Hogy törleszti az állam szállítóinál fennálló adósságait.

Az államnak és közüzemeknek szállító vállalkozók régi követeléseinek kifizetésére a pénzügyminisztérium oly intézkedéseket fogantatott, hogy a követelések felét az 1934—1935. évi összegekből már a most lezárt költségvetési évben kifizette, míg a másik felét az új költségvetési évre ígérte. Ebben az évben tehát az állam és közhatóság hitelezői megint 783 millió 800.000 leit kapnak. Tekintettel arra, hogy a kincstár adóbevételei jók, a pénzügyminisztérium elhatározta, hogy május elsején elrendeli egy 150 millióes első részletnek a kifizetését és ha nem jön közbe visszacsúszás az adóbevételeknél, minden hónap elsején fognak kiutalni a szállítóknak egy nagyobb összeget, amíg az egész követeléseiket meg nem kapják.

A most lezárt költségvetési évről is maradt még 256 millió 200 ezer lei összegű kifizetetlen számla. Ezeknek a törlesztésére a pénzügyminisztérium már ki is utalt 12 milliót és minden további hónapban újabb részleteket fog fizetni.

Nagy frikciós présünkön és lemenhengerünkön lemez-hengerelést és préseléseket vállalunk

Dukász Testvérek

Arad, Strada Gojdu 3.

Békés megoldással végződik az arad-i sörháború

Rendőri és pénzügyigazgatósági eljárást indítanak az arad-i vendégiparosok a kontárok ellen.

Az „Arad-i és Arad-megyei Vendéglősök Szindikátusa” hétfőn tartotta meg az Iparos Otthon emeleti termében közgyűlést, amelyen a tagok nagy számban jelentek meg.

Mohor Ilie elnök nyitotta meg az ülést, majd Stanicu Nicolae titkár olvasta fel a tartalmas évi jelentést, amelyből kitűnt, hogy a szindikátus milyen jelentős munkát végzett a tagok érdekében. Így minden fontos ügyben eljár az illetékes fórumoknál, ingyenes jogvédelemben részesítette tagjait, továbbá kiméletlen harcot folytat az italmérési engedély nélküli italmérők ellen, akik tisztességtelen versenyt jelentenek a magas közterheket viselő vendéglősök számára. A vezetőség úgy a rendőrségen, mint a pénzügyigazgatóságon

megtette a feljelentést az engedély nélküli italmérők ellen.

Kitűnt a jelentésből, hogy a vezetőség tagjai nemcsak az Arad-on, hanem a megye községeiben lakó tagoknak is védelmet nyújtanak. A titkári jelentés után a felügyelőbizottsági jelentést olvasták fel, majd sor került a költségvetés ismertetésére. Ezután Botoc Alexa dr., az egyesület ügyésze közölte, hogy a vendéglősök otthona megnyitására vonatkozó iratokat benyújtotta a minisztériumhoz és így rövid

időn belül már megkezdheti működését ez a nemes célokat szolgáló intézmény. A vezetőségbe három új tagot: Caracioni Gheorghet és Dumitru, valamint Dupák Józsefet választották be, így a vendéglősök egyesületének vezetősége a következő: elnök Mohor Ilie, alelnökök Komóty Béla és Horváth József, pénztáros Lukács Lajos, ellenőrök Messer Sándor, Incze Géza és Kohn Vilmos, választmányi tagok Kornett Vendel, Waszits József, Buzogány Márton, Redie Pavel, Miclosi Ioan, Preisz Gyula, Veliciu Florian, Popa Gheorghe, Filip Iosif, Lapusca Theodor, Hagyo József, Német Árpád, Tichy Endre, Caracioni Gheorghe, dr. Singer Lajos, Pilan Ioan, Finster Ferdinand, Caracioni Dumitru és Dupák József.

Ezután Hagyo József ismertette a vendéglősök és a sörraktárosok között felmerült differenciát, amelynek gyors megoldását sürgette és ezzel kapcsolatosan határozati javaslatot olvasott fel, amelyhez Preisz Gyula, Jánosi, Mohor Ilie és Lovasberényi szoltak hozzá. Végül a vita kiküszöbölésére bizottságot alakított a vezetőség és ez beható tárgyalásokba bocsátkozik a sörraktárosok képviselőivel. Mohor Ilie elnök zárószavai rekesztették be a közgyűlést, amely híven megmutatta azt a figyelemreméltó munkát, amelyet az egyesület a tagok nevében kifejt.

Akkor szabadították fel a behozatalt, amikor a külföldön nincs kínálat...

Egy évre elégséges nyersanyagot kell felhalmozunk és akkor ismét bezárul a behozatal.

Napról-napra hovatovább egyre égetőbb időszűréssel szerez a gazdasági élet napirendjén az ország nyersanyagellátásának kérdése. A kormány a behozatal megkönnyítésével, a legfontosabb nyersanyagoknak a kontingentálás rendszere alól való kivonásával próbálja megoldani ezt a kérdést, azonban sajnálattal állapíthatjuk meg, hogy ezek az intézkedések elcsúsztak. Kétségtelen, hogy a könnyítések bizonyos eredménnyel járnak majd, mégis az a helyzet, hogy addig, amíg illetékes gazdasági tényezők rájöttek a nyersanyagellátást rendező intézkedések szükségszerűségére, külföldön 50—100 százalékkal megrágultak az árak, ugyanakkor pedig a kereslet annyira megnövekedett, hogy messze túlhaladja a mind tartózkodóbbá váló kínálatot. Így tehát

éppen akkor határoztuk el a behozatal fel-szabadítását, amikor a nemzetközi piacról hiányoznak a megrágult nyersanyagok...

A kormány gazdaságpolitikai elképzelései szerint egy esztendőre elégséges nyersanyag-készletet halmozunk fel és akkor ismét bezárjuk a határokat. Ez a megvalósítás — ha egyáltalában sikerül, — mintegy hatmilliárdos befektetést igényel, nem beszélve arról, hogy különböző komoly veszedelmekkel fenyeget. Természetesen ez az elképzelés egyelőre mindenképpen csak elképzelés marad, mert hiszen a készlet-halmozásnak rengeteg, legyőzhetetlennek látszó akadály van. Eppen ezért a behozatali könnyítések mellett a belföldön található nyersanyag források fokozott kihasználása is élesen foglalkoztatja a kormányt, különös tekintettel arra, hogy

bizonyos, nálunk termelhető nyersanyagokkal fontos import cikkek használatát lehetne feleslegessé tenni.

Igy például felmerült az alumíniummal való helyettesítés ötlete, ami megvalósítás esetén jelentős behozatali megtakarítást jelentene. Viszont megfelelő alumínium-ipar létesítése egy milliárd lei tőkebefektetést igényelne...

A nagy problémával kapcsolatosan egyébként felmerül a kérdés: miért ne lehetne ebben a vonatkozásban kimélyíteni a román-szovjet, orosz gazdasági kapcsolatokat?

A teljesen kialakulatlan külkereskedelmi viszony mellett is a szomszéd birodalom fokozódó érdeklődést tanúsít a román piac termékei iránt

és az év első három hónapjában mintegy 50 millió lei értékű kivitt bonyolított le. Orosz árubehozatalunk viszont meg egyáltalában nincs. Kétségtelen tehát, hogy ha részünkről is behatóbbá tennék a kapcsolatok kimélyítését, a nyersanyag-ellátás terén jelentős eredményeket érhetnénk el.

Anglia fegyverkezési munkatervének megvalósításánál jelentős helyet biztosított a szovjetországi nyersanyag behozatalnak,

mert hiszen ez a hatalmas birodalom e tekintetben nagy lehetőségeket kínál. Nem lehetetlen tehát, hogy a román piac nyersanyag-szükségleteinek ellátásánál is kedvező megoldási lehetőség kínálkozik az angol példa követése esetén, annál is inkább, mert a szovjet állam jó hasznát vehetné a román termelés bizonyos vonatkozásainak.

BALI HANGULAT.

Báliból jön haza reggel a fiatal házaspár és lefekvés előtt megfürdönek. Egyszer csak megszólal a csengő. Az asszony még mámorosan magára kap egy ruhadarabot és rohan ajtót nyitni. Amikor visszaszajm, azt mondja a férjének:

— Nem értem, hogy ez a buta péklégény miért röhögött.

— Na hallod, — mondja a férj, — ha te a hálköpeny helyett az én frakkomat veszed fel...

SOKOLDALU ÜZLETTARS.

— Te, Adolf, ez a Schwarz, a te társad, ugye az ki, mint egy bika.

— Igen, az egy Schöberl-bika.

— Hogy-hogy?

— Éjjel egy bika, nappal egy ökör.

Kiknek kell igazolni, hogy kifizették az illetéket

Mint értesülünk, a pénzügyminisztériumtól rendkívül fontos rendelet érkezett az arad-i pénzügyigazgatóságra. A rendelet az adókövetésekkel kapcsolatos és elrendeli a felek részéről bizonyos igazoló iratok felmutatását. Így a bankoknak igazolni kell a folyószámla utáni bélyegilleték leróását, a bizományi szerződéseknél bemutatandó a két-százalékos bélyegilleték lefizetését igazoló nyugta. A közmunkaszállításoknál igazolni kell az 1.4 százalékos adóbefizetést. A nagykereskedőktől bekérlik a számlák bélyegilletékének lefizetéséről szóló iratokat. A malmosoknak igazolniuk kell az 1.4 százalékos bélyegilleték lefizetését, ugyanezt kéri a terménykereskedőktől, akik az eladott örlemények után fizetik az előírt bélyegilletéket. A rendelet intézkedik a bizományi szerződések illetékeztetésének bemutatásáról, hasonlóképpen elrendeli a részvénytársaságoknál az ugynevezett „apport” megfelelő igazolását. A rendelet végül intézkedik a szállodásokra nézve is. Mindazon lakók után, akik harminc napnál hosszabb ideig laknak a szállodában, le kell fizetni az 1.2 százalékos illetéket.

KEDVES VÁROS.

Két úgynök utazik a vonaton és miután megismerkedtek, diskurálni kezdenek. Szóba kerül a világ minden tája és végül azt mondja az egyik:

— Az egész világon a legkedvesebb város Budapest.

— Na?

— Igen, igen. Képzeld csak el, az ember megérkezik a pályaudvarra, ott már várja egy elegáns ur, ingyen beviszi taxin a legközelebbi hotelbe, ott egy szép szobát kap ingyen, eszik-iszik ingyen és elviszik moziba, színházba, mulatóba, pezsgőt fizetnek neki, aztán meghívják magukhoz, ott is ellátják minden jóval és amikor távozik, még ötven pengő készpénzt is adnak neki.

A másik egyre nagyobb meglepetéssel hallgatja ezeket és végül is megkérdi:

— Mikor volt maga Budapesten?

— En? Soha.

— Hát akkor honnan tudja mindezt?

— Honnan tudom? A nővérem mesélte.

Nem halasztják el a költözködési határidőt.

A múlt hét folyamán a Sfatul Negustoresc egy küldöttsége felkereste Sassu igazságügyminisztert, akit arra kértek, hogy miután az idén a májusi költözködés napjai egybeesnek a román husvét ünnepekkel — lévén ezek szigorított munkaszüneti napok — a költözködési határidőt május 7-ig tolják ki. Bár a küldöttség arra is ígéretet kapott, nem valószínű, hogy ez megtörténjék, mert a kérdést csak rendelet-törvény útján lehetne rendezni a jelenlegi parlament már nem ratifikálhatta. (Összel ugyanis új választásokat tartanak). Az érdekeltek körében e miatt igen érthető nyugtalanság uralkodik.

REKORD.

Mandulát valamilyen ügyben kihallgatják a rendőrségen. A kapitány többek között megkérdi tőle:

— Hány gyereke van?

— Egy.

— Mit egy, — fakadt ki a kapitány — egy ilyen erőteljes, egészséges embernek csak egy gyereke van, legalább négynek kellene lenni.

— De kérem...

— Semmi kérem. Mióta nő?

— Két hete.

Levizsgáztatják Arad-on a taxifőroket az uccák hivatalos elnevezéséről.

Az arad-i rendőrség forgalmi osztálya nagyfontosságú a forgalmi engedéllyel bíró járművek tulajdonosait, valamint vezetőit rendkívül közelről érintő rendeletet adott ki. Elrendelte ugyanis, hogy miután a gépkocsivezetők és bérkocsisok egy része még ma sem ismeri az uccák hivatalos elnevezését, április 26. és 29. között az említetteknek vizsgára kell állniuk. A vizsgáztató bizottság tagjai a rendőrség forgalmi ügyosztályának, valamint az autótulajdonosok és bérkocsisok szindikátusának egy-egy delegáltja lesz. Azoknak forgalmi engedélyt, akik a vizsgán megfelelnek, meghosszabbítják, míg akik tudatlanságot árulnak el, azokat megsemmisítik.

Nem kerül le a napirendről a nemzeti munka védelméről és az etnikai eredetről szóló törvényjavaslat

A héten Tatarescu miniszterelnök előktele mellett újabb minisztertanács volt, amelyen a kartellek megrendszabályozására, valamint a nemzeti munka védelmére vonatkozó rendelettervényeket tárgyalták meg. Mindkét rendelettervény javaslatában bizonyos változtatásokat eszközöltek. Így például megszigorították azokat az intézkedéseket, amelyeket ama vállalatokkal szemben alkalmaznak, amelyek nem tartják tiszteletben a törvény rendelkezéseit. A módosítás szerint megvonják az ilyen cégektől azokat az előnyöket, amelyeket a nemzeti ipar védelméről szóló törvény biztosít számukra, valamint az ilyen cégek a jövőben nem kaphatnak behozatali engedélyeket. A rendelettervényeket az uralkodó elé terjesztik, aki szentesíti azokat.

A minisztertanács ezenkívül megbeszélte a

rend fenntartásával kapcsolatban szükséges intézkedéseket. Minisztertanács után Tatarescu miniszterelnök hosszabb megbeszélést folytatott Irimescu légügyi és tengerészeti miniszterrel és Glatz tábornok nemzetvédelmi alminiszterrel, akik beszámoltak a miniszterelnöknek párisi útjuk eredményéről.

A Gazeta című lap jelentése szerint a legközelebbi minisztertanácsban ismét a kartellek és trösztök rendszabályozásának kérdésével foglalkoznak, azonkívül ismét napirendre tűzik azt a javaslatot, amely az ipari vállalatoknál alkalmazott személyzet etnikai kérdésével foglalkozik. A lap rámutat arra, hogy Pop Valer miniszter nem kíván lemondani a tervezet alkalmazásáról, de ennek végleges megszövegezésével megvárják Bratianu Dinu visszatérését Athénból.

Nem kötelesek üzleti könyvet vezetni a husiparosok, — mondotta ki a timişoara-i törvényszék

Hónapokkal ezelőtt a timişoara-i pénzügyigazgatóság heves harcot indított a helyi husiparosok ellen. A pénzügyi ellenőrök sorra járták a mézár-székeket és a kereskedelmi könyveket, valamint a forgalmi adóról vezetett könyveket követelték és ezek hiányában kihágási jegyzőkönyveket készítettek. A pénzügyigazgatóság a bélyegtörvény ellen elkövetett kihágás címén a husiparosokat 5000—10.000 lei pénzbírsággal sújtotta.

A husiparosok akik a törvény rendelkezéssel értelmében sohasem vezettek üzleti könyveket és így a pénzügyigazgatóság eljárását önkényesnek tartották, felebbezést jelentettek be a bíróságok ellen. Hétfőn a törvényszék hat husiparos felebbezési ügyét tárgyalta. A husiparosok: Biraescu Zenovie, Surdu Milan, Basch Imre, Fuchs Ede, Papp Sándor és Preitl Márton képviselőiben Friedlaender Pál dr. jelent meg a bíróság előtt és a kihágási jegyzőkönyvek megsemmisítését kérte, mert azoknak nincsen törvényes alapjuk. A bélyegtörvény ugyanis csak azt írja elő, hogy azok a kereskedők, akik üzleti könyveket tartoznak vezetni, kötelesek bélyeggel ellátni könyveiket, ellenkező esetben kihágást követnek el. A husiparosok viszont iparosok, akik nem kötelesek könyveket vezetni, tehát a bélyegtörvény alapján nem követhettek el kihágást.

A pénzügyigazgatóság képviselője viszont azzal

érvelt, hogy 1927-ben kormányrendelet jelent meg, amely kereskedőknek nyilvánította a husiparosokat és üzleti könyvek vezetésére és azok felülbélyegzésére kötelezte őket. Ezzel szemben a husiparosok ügyvédje arra hivatkozott, hogy ezt a rendeletet hatálytalannítja az 1936. évi ipartörvény, amely a husiparosokat kifejezetten az iparosok közé osztotta be, tehát mentesítette őket az üzleti könyvek vezetésének terhével. Ami viszont a forgalmi adóra vonatkozó könyvek vezetését illeti, erre vonatkozólag a törvény úgy intézkedik, hogy a kisiparosok, akik héténel kevesebb alkalmazottat foglalkoztatnak üzemükben, nem kötelesek ilyen könyveket vezetni. A bírósággal sújtott husiparosok valamennyien kisiparosok, így tehát a forgalmi adótörvény ellen elkövetett kihágás címén kirótt bírságok is nélkülöznek minden törvényes alapot.

A törvényszék Feiler dr.—Tigoianu tanácsa elfogadta ezeket az érveket, ítéletében kimondotta, hogy a husiparosok mint kisiparosok nem kötelesek sem üzleti könyveket, sem a forgalmi adóra vonatkozó könyvet vezetni és ezért megsemmisítette a per tárgyat képező hat kihágási jegyzőkönyvet, a pénzügyigazgatóságot pedig elmarasztalta a perköltségekben. A törvényszék ítélete elvi jelentőségű és hatályos védelmet biztosít a pénzügyigazgatóság törvénytelen bírságai ellen.

Új bőrpótlékot találtak fel Dániában.

Dániában újszerű bőrpótlékot találtak fel, mely minőségben igen hasonlít a bőrhöz. Az új bőrpótlék előállítására főleg bőrhulladékok használnak fel, melynek vulkanizációs eljárás folytán ugyanaz a sajátsága, mint a bőrnek, tehát varrni és szegelni lehet. Az új bőrpótlék kiküszöböli a gödrös talajon a csuszást, minthogy a főanyagot a bőrrostok képezik, melyek igen tartósak. A kémia és technika mai vívmányai lehetőséget nyújtanak arra, hogy használható műbőrt állítsanak elő, mely nemcsak eléri, de túlhaladja minőségben a természetes bőrt.

SZERENCSE.

— Végem van, elspekuláltam a lányom hozományát.

— Es ő mit szél hozzá?

— Még az a szerencse, hogy semmit.

— Hogy-hogy?

— Csak hat hónapos.

Háromszoros fizetést ítéltek meg az elmaradt szabadságért.

A timişoara-i munkabíróságon, és törvényszéken az utóbbi időben tömegével kerülnek tárgyalásra az elmaradt szabadságért miatti kártérítési perek. Az egyik legnagyobb timişoara-i gyárvállalat egy elbocsátott munkása három évre visszamenőleg kérte szabadságidejére járó fizetését és az ítéletből Peritiano Butureanu-Calinescu tanácsa most kötelezte a vállalatot, hogy volt munkásának szabadságidejére háromszoros fizetést folyósítson.

INDOK.

— Tudja-e, kik találták fel a karkötőöröket?

— Nos?

— A skótok, mert nem szeretnek belenyúlni a zsebükbe.

Betiltották Cluj-on az uccai kereskedelmet.

Cluj város vezetősége legutóbbi tanácsülésén elhatározta, hogy betiltja a város területén az uccai kereskedelmet. A betiltás oka: az uccai árusok tisztességtelen üzleti versenyt folytattak a súlyos átlókat fizető kereskedőkkel. A város vezetősége átiratban értesíti a rendőrséget a rendelkezéséről. Ezzel kapcsolatosan felhívta a rendőrség figyelmét arra is, hogy a kereskedőknek megtiltották, hogy áruikat az útlet elé helyezték ki. A kihágást elkövetőket súlyosan megbüntetik.

AZ IDŐ PENZ.

Pinty és Ponty sokáig kártyáztak a kávéházban és Ponty csak jóval éjjel után ért haza.

Másnap megkérdezte tőle Pinty:

— Mit szólna a feleséged, hogy olyan későn mentél haza?

Ponty vállat vont:

— Azt hiszed, hogy nekem van most három óra időm azt elmesélni?

Hathónapi börtön vámbírságért.

Hanz Ábrahám sighet-i lakost 2.368.800 lei értékű pénzbírságra ítélték. Mivel Hanz a vámbírságot nem fizette ki, a bíróság azt hat havi fogságbüntetésre változtatta át. Hanz a tárgyaláson nem jelent meg és jelenleg ismeretlen helyen tartózkodik.

Utólag is benyújthatók Timișoara-n az alkalmazottak- ról szóló kimutatások iratai

A Timișoara-i iparfelügyelőség mellett működő igazolási bizottság, amely az alkalmazottak nemzeti megoszlásáról benyújtott kimutatásokat ellenőrzi, legutóbbi ülésén arra az álláspontra helyezkedett, hogy a cégekől bekért igazoló iratokat csak eredetiben, vagy közjegyzőleg hitelesített másolatban fogadja el, és az iratokat néhány napon belül visszaküldi.

As igazoló bizottság minden egyes cégtől a cégfőnököt, valamint a teljes személyzet következő igazoló iratát fogja bekérni:

A román etnikai eredetű gyanánt bejelentett alkalmazottak születési, állampolgársági, képesítési bizonyítványát.

Román állampolgársággal bíró, és etnikailag nem románnak bejelentett alkalmazottak és főnök részéről csupán az állampolgársági és képesítési bizonyítványt.

As okmányok beiktatására a bizottság minden egyes céget külön levélben szólít fel. Tekintve, hogy a beterjesztésre engedélyezett határidő, az ellenőrzés befejezésének technikai oka miatt, rendkívül rövid, (általában három nap), a cégek érdekében áll, hogy már előre gondoskodjanak a szükséges igazoló okmányok előkészítéséről.

Asok a cégek, amelyek a múltban régebben bekért iratokat még nem terjesztették be a felügyelőség mellett működő bizottsághoz, a Kereskedők Egyesülete utján utólag benyújthatják. Tekintve, hogy ezen cégek iratcsomóját már leküldötték București-be, az iparfelügyelőség kivételesen hajlandó a bemutatott eredeti okmányok alapján az azokról készített egyszerű másolatokat igazolni és București-be a minisztériumba pótlólag elküldeni.

Tiltakoznak az érdekeltek a kábelbehozatal megszorítása ellen.

București-ből jelentik: A Szatul Negustoroc részéről küldöttség kereste fel a kereskedelmi és iparügyi minisztérium vezértitkárát, aki előtt tiltakozott a kábelbehozatal megdrágítása ellen. A küldöttség vezetője részletes emlékiratot nyújtott át a vezértitkárnak.

TILTAKOZÁS AZ ÚJ NYUGTÁ KIBOCSÁTÁSI KÖTELEZETTSÉG MIATT.

A fővárosi kereskedelmi és iparkamara erőiesen közbenjár a pénzügyminiszternél a nyugták kibocsátásával kapcsolatos rendszer ügyében. Az érdekképviseleti szerv kifogás tárgyává tette azt a határozatot, amely kötelezi a vállalatokat, hogy minden — bármilyen módon — átvett pénzüsszeg után a bélyegtörvény előírásának megfelelően bélyegzett nyugtát bocsássonak ki. A kamara vezetősége hangsúlyozza, hogy a bélyegtörvény csak a pénz átvételéről szóló nyugták felülbélyegzéséről intézkedik, de — természetes módon — sehol sem tesz említést, hogy minden körülmények között nyugtát kell kibocsátani a bevételzett pénzüsszegokről. Ez egyébként gyakorlatilag megvalósíthatatlan.

VOM URLAUB ZURÜCK.

— Herr Direktor unser Herr Müller hier hat sich im Gebirge leider das Jodeln angewöhnt.
— Ist's denn so schlimm Müller?
— Ja-jawohl-doch Herr. Di-düch-Düch-ter-ter-ter, fuchhu!
— Schwere Jodlitis! Zwei Wochen Nachurlaub — aber Seel.

UJ KELET

Románia egyetlen
szülő napilapja

Kérjen mutatószámot

Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Felülvizsgálják az iparosszervezetek jogi személyiségét

Ismeretes, hogy az oradea-i munkügyi felügyelőség az iparügyi minisztérium rendeletére elvette és a munkakamarának birtokába adta a satu-mare-i Iparos Otthon hatmillió ingatlant, amit azonban a járásbíró birtokháborításnak minősített és az épületek és összes ingósággal az egyesületnek visszatitálta.

A satu-mare-i eset a munkügyi minisztériumot arra indította, hogy az ország területén működő

összes iparos egyesületek, úgy mint temetkezési társulatok, otthonok, agglomerációk, szövetkezetek, stb. jogi személyiségét felülvizsgálja, különös tekintettel azokra, amelyek ipartestületi alapítványok. Azoknál, ahol az új ipartörvény 186., 189. és 190. szakasza alkalmazható, a vagyonállományt ipartestületi vagyonnak minősítik és átadják a munkakamarának, amely az ilyen vagyonnal rendelkezőt hivatott.

Ezermester-iskola az arad-i tanítóképzőben

Molnár Tibor, a Brassói Lapok arad-i tudósítója iparos szempontból is érdekes cikkét itt lapjában arról a rendszerről, amely szerint az arad-i tanítóképzőben a jövő tanítóinak oktatása folyik. „Legyen ezermester a jövő tanítója”, — hangzott az ujságíró előtt tett nyilatkozatában Lepa Caius dr., az intézet igazgatója. Ezt a célkitűzést eddig még nem valósították meg, — állapítjuk meg mi, de iskolájuk, az arad-i tanítóképző máris — ezermester.

De átadjuk a szót a Brassói Lapok riportterének, aki írta tapasztalatairól a következőket:

A beszélgetés az intézet igazgatói irodájában folyt le: Lepa Caius dr. igazgató most azt javasolja, hogy tekintsük meg az épületet, nézzük meg ennek a divatos autarkikus élet szerint berendezett intézménynek ayes mihelyeit.

As első hely, ahova elkezdem, a pékség. As iskolának, illetve internátusának külön pékműhelye van, úgyhogy kenyere a saját termelési borszából származó lisztből, saját pékségében készül. Néhány lépésre a pékműhelytől van a tanítóképző világa.

— Ezt nemrégén szereltük fel — mondja az igazgató. — Ily módon függetleníteni tudtuk magunkat a városi vízművektől, nem fizetünk vízdíjat

és a városi vívet csak akkor használjuk, ha saját vízműnkben valami hiba áll be. As vízműveknek ön-működő szerkezetük van, amely addig működik, amíg a tartály megtelik és mielőtt ez tele van, leáll. Akkor azonban, amikor fogytán van a víz, újra megkezd működését a szivattyú.

A mosodát mutatja meg ezután az igazgató, majd pedig belépünk az iskola nagy műhelyébe. Egész szereg diák dolgozik itt. Hálót szövik, a leg többben szitalomunkát végeznek. A legkülönbözőbb, a háztartásban használatos tárgyak kerülnek ki kezeik alól. As szomszédos helyiségben pedig lakások munkája folyik.

As az, ami ellen főképpen az utóbbi időben annyiszor felemlített szavát az iparosok: az iskolai izeni.

Egyenes munkamoré, olcsó nyersanyag és amellett teljes addómentesség.

Ilyen körülmények között az iskola természetesen versenyre jelent az adók és illetékek egész seregét viselő iparosoknak. As a része ennek a rendszernek, amely gondolkodásra késztet és, amelyet feltétlenül módosítani kellene, hogy a termelt tárgyak értékesítése ne történjen oly módon, hogy versenyre jelentsen az iparosoknak.

A kontingentálási hivatal csak százalékarányban teljesíti a behozatali kéréseket

București-ből jelentik: A második évnegyed behozatali keretének meghatározásánál érvényesített elv, amely az import csökkentését célozza, élenken foglalkoztatja az érdekelteket. A Banca Naționala által megállapított behozatali keret mintegy 850 millió lelei maradt az előző évnegyedben engedélyezett importmennység mögött. Ha összehasonlítjuk az év első három hónapjának és a most következő évnegyed adatait, kiderült, hogy Anglia számára 84 millióval, Ausztria számára 290 millióval, a csehszlovák árubehozatal számára 215 millióval, Svájcnak 77 millióval, Franciaországnak 80 millióval, az olasz áruk számára kerek 200 millióval, a magyar árubehozattal kapcsolatosan pedig 125 millióval csökkentették a behozatali keretet. Így tehát a kontingentálási bizottság a fenti vonatkozásokban csak részben tehet eleget a behozatal iránti kéréseknek.

Nehézségek mutatkoznak a német és amerikai árubehozatal körül is, mert a Banca Naționala továbbra is fentartja azt a rendkívül szigorú magatartást, amelyet a német és amerikai árubehozattal szemben már hosszú ideje tanusít. Általában az a vélemény alakult ki, hogy a tanúsított behozatal terén könnyebbesség várható és mégis a tényleges helyzet egészen más-ként alakul ki. Erre vall, hogy Pop Valer kereskedelmi és iparügyi miniszter intézkedésére minden német és amerikai behozatali tételt előre terjeszteni felülvizsgálat végett. Az Egyesült Államok árubehozatala terén 200 millió igénylés mutatkozik, elképzelhető tehát, hogy milyen következményekkel jár majd a behozatalnak 50 millióban való megállapítása.

A nehézségek elkerülése végett azt terve-

zik, hogy a német és amerikai behozatal iránti kéréseket más országok felé irányítják, azonban ez sem könnyen keresztülvihető, mert hiszen — mint láthatjuk, — más vonatkozásban is csökkentették a behozatali keretet.

Összefoglalva a fentieket megállapítható, hogy a kontingentálási hivatal csak százalékarányban teljesítheti az importengedélyekre vonatkozó kéréseket. Egészen más lett volna a helyzet, ha a Banca Naționala nem határozza el, hogy érvényteleníti az elmúlt év utolsó negyedéből fennmaradt 1445 millió leles behozatali diszponibilitást. A jegykibocsátó intézet eme rendelkezése azonban teljesen a most megállapított behozatali keretre utalja az importőröket.

SZEGYENLŐS SEBAUR,

Köcsög feljött Arad-ra és egyik kapu cédulát látott, amelyen az állt, hogy vidékieknek szoba napokra is kiadó. Felment, megnézte a szobát, nagyon tetszett neki és meg is alkudtak az árban.

— Sőt, — mondta a házasszony, — itt van a fürdőszoba és akár mindennap is megfürödhet.

— Ugyan, — mondta Köcsög szegyenlősen, — nem vagyok én olyan kis gyerek.

Magyar iparosok!

Rendeljétek meg a

Magyar Nép című lapot
Hetenként husz oldal nagyságban jelenik meg. Előfizetési díj egy évre 150 lei, fél évre 85 lei. Kiadóhivatal: Cluj, Baron L. Pop 5. — Kérjen mutatószámot! — A lapban állandó iparos rovat!

Nincs akadálya a járműipari szövetség megalakításának

Kali József targonmureş-i kocsi gyártó Targonmureş szakmabeli ipartársulatát alkalmasnak tartja, hogy a braşov-i és arad-i szindikátusokkal együttesen az országos mozgalmat megindítsa

Lépjenek összeköttetésbe a vezető városok járműipari vezetői

Kali József kocsi gyártó mester, a targonmureş-i járműipari mozgalom egyik érdemes vezetője, igen érdekes levelet intézett szerkesztőségünkhez. A levelet, amely lapunk múlt számában a braşov-i és arad-i járműipari mozgalom eredményeiről és célkitűzéseiről adott beszámoló cikkhez fűz megjegyzéseket, örömmel olvastuk és még nagyobb örömmel közöltük. Kali József kocsi gyártó mesterhöz a megértett önérték beszél, amikor azonnal, a cikk elolvasása után asztalhoz ült és megírta a maga igen tartalmas és igen érdekes választát, amelyben büszkén hangosztatja, hogy

igenis, a targonmureş-i járműiparosok vezetői, és mindenkor emelt fővel állhatnak meg Ardeal és Banat szakmabeli iparosai előtt.

Sem „Az Iparos”, mint szaklap, sem a fent említett és Kali József által megválaszolt cikk nem ragaszkodik ahhoz, hogy az új területek járműipari mozgalmát egyedül Arad-on és Braşov-ban képes felmutatni eredményeket. Amennyiben így volna, fájdalmasan kellene tudomásul vennünk. Szerencse, hogy nincs így. A két említett városon kívül, — nagyon jól tudjuk, — ősi eredetű járműipari mozgalma van Cluj, Oradea, Satumare városoknak, nem is említve a kisebb azékely városok, amelyek közül például Gheorgheni egy időben hatalmas sikereket ért el egy járműipari szövetkezet körül is. Utóljára hagytuk Targonmureş, amelynek — íme, — kitűnő szószólója akadt Kali Józsefben.

Lapunk múlt számában a braşov-i és arad-i járműipari mozgalomról közölt cikknek nem is az volt a tendenciája, hogy kifogásolja a többi Ardeal és Banat-i városok járműipari mozgalma vezetőinek tevékenységét. Ellenkezőleg, azt óhajtottuk, hogy ambícionáljuk az új területeken ma is működő járműipari intézményeket a falusi járműiparosoknak a mozgalomba való bekapcsolására. Az volt a cikk tendenciája, hogy

induljon meg Ardeal és Banat egész területén minden nagyobb város részéről erőteljes mozgalom az egész megye területe járműipara bekapcsolására, mert egyedül és kizárólag ez a célravezető módja az országos mozgalom kiépítésének.

Ha minden megyének meg van a maga jól működő járműipari szervezete, ettől már csak egy lépés választ el az Ardeal-i és Banat-i járműipari szövetség megalakulásától.

A fentieket nem azért bocsátottuk előre, hogy Kali József érveit lerontsuk. Ellenkezőleg, átadjuk most neki a szót, leköszölve hozzánk intézett levelét, amelyből, — megállapítjuk, — nem indokolatlanul hangsúlyozódik ki nem egy helyen városa szakmabeli iparosai nevében a sértett büszkeség:

Tisztelt Szerkesztő Ur! Olvastam „Az Iparos” ez évi 16-ik számában, a braşov-i járműipari iparos programját. Nagyban életrevaló és helyes irányban induló elgondolásokat tartalmaz ez a program és ha meg van a tagok közt az elkerülhetetlenül szükséges fegyelmezettesség is, hiszem, hogy egy lépéssel közelebb hozzák egymáshoz a járműkészítéssel foglalkozó iparostársakat.

Azonban a befejező részben, a braşov-iak és az arad-iak tevékenységével szemben a többi városok járműkészítő iparosainak hátrányára írott megállapításokat nem hagyhatom megjegyzés nélkül. Tudom, hogy a többi városokban is vannak csendben dolgozó iparos társak. (Pl. Cluj-on.) Nem tudnak ugyan ezek látható eredményeket felmutatni, de a sikertelenség nem rajtuk mulik és ha valahonnan frányítást kapnának, tevékenységük eredményel járna.

Ami a Tg.-Mureş-i járműkészítő vezetőségének tevékenységéről illeti, szükségesnek tartom röviden összefoglalva a „Tg. Mureş és Vidéke Kocsi gyártó Ipartársulat” működését a megalapítás óta ismertetni.

Mindjárt a nagy világégés után, 1918-ban, akadtak lelkes iparostársak, akik megalakították a Kocsi gyártó Ipartársulatot a helyi kovács, kerékgyártó, szijgyártó, kocsi kárpitos és fényező mesterekből. 1920-ban már határozással elismert alapszabály-

lyal működik a társulat. Kollektív szerződést köt a munkásokkal, munkarendet dolgoz ki a műhelyek részére és házirendszabályt a társulat ügyrendjére vonatkozólag. Megszervezi a Reghin-i és a megyebeli számottevő községek hasonló szakmájú iparosait, kidolgozza az egységes árszabályt, (ami, azt hiszem, a legeleső volt egész Ardeal-ban.) Az egységes árszabály elleni kihágások megtorlására életbe léptették a szakmai bojkottot.

Az autómobilok előretörése által hátrányos helyzetbe jutott tagokat a társulat kisebb-nagyobb költséggel segítette, faáruaktárt, közös szénbeszerzést, stb. létesített.

1930-ban megszervezte az autószerelőket és a karosszéria-bádogosokat, akik szintén beléptek a társulatba és a megnövekedett társulat 1935-ben sikerrel vette fel a harcot a kontárakkal szemben. Ezévből, tizenhét évi működés után

új, szíves díszszószót fog avatni a Tg. Mureş és Vidéke Kocsi gyártó Ipartársulat.

Tehát dolgoztak és ma is dolgoznak vezetőink a társulatban belül. Kifelé pedig szintén megtették az első megmozdulást, azzal, hogy egyik tagja társulatunknak megalakulást látogatott el több nagyobb városba, összeköttetést keresni a járműiparos társakkal. Egyben átadta Arad-on és Braşov-ban a társulat legújabb, az autóipart is magába foglaló

alapszabályát, ami szintén az első egész Ardeal-ban.

Arad-on is, Braşov-ban is ígéretet kapott ez a tárgy mureş-i kiküldött az összeköttetés további fenntartásáról, de ezideig az összeköttetés nem sikerült szorosabbra fűzni, pedig kezdeményezője lett volna a szindikátusi szövetség megalakításának.

Ezeket óhajtottam a cikk elolvasása után tudomásul adni és ezekkel bizonyítom, hogy igenis a targonmureş-i járműkészítő vezetők mindenkor emelt fővel állhatnak meg Ardeal és Banat szakmabeli iparosai előtt.

Targonmureş 1937 április 20-án.

Fogadja Szerkesztő Ur üdvözetemet:

Kali József kocsi gyártó.

Kali József levele alkalmas rá, hogy megindítsa legyen az új területek különböző városában a járműiparosok körében folyó köztvékenység közös nevelőre hozásának. Hisszük, hogy e cikk megjelenése után, — ha egyelőre csak levelezés formájában is — kialakul az egyes városok között az összeköttetés, amely végül is az országos szövetség felállításához vezet.

ALAIPOS LEIRAS.

Kohn felhívta a kávéházat, ahol a felesége délutáni kávéját szokta fogyasztani és így szólt a jelentkező pincérnek:

— Itt Kohn Samu, küldje kérem a nejemet a telefonhoz.

— Kicsodát kérem?

— A nejemet.

— Nem értem, tessék talán betűzni.

Kohn betűzi:

— N mint nehézség, e mint epegyéres, f mint faj nekem, e mint erkölcstelen, m mint miesz.

— Értem, értem, — feleli a pincér — küldöm a nagyságos asszonyt.

Külön adózási rendszert engedélyezett a pénzügyminiszter a cernăuți-i husiparosok részére

Különs érdekességű pénzügyminiszteri rendelet jelent meg a cernăuți-i husiparosok adózáásával kapcsolatban a Hivatalos Lap április 7-iki számában. A Cernăuți-i husiparosok szindikátusa ugyanis kérését terjesztette elő a pénzügyminisztériumhoz, hogy

az ottani husiparosok adóját ne évente, előre vessék ki, hanem naponta a végotti állatok száma alapján állapítsák meg és azonnal hajtassák is be.

Ennek a kérésnek a minisztérium helyt adott és 1937 április 1-től a következő rendszert léptette életbe a cernăuți-i husiparosok adózáásával kapcsolatban:

Mit kell tudnunk a kisipari hitelintézetről

A kisipari hitelintézetéről szóló törvény a Hivatalos Lap 79-ik számában jelent meg. A törvényt az „Az Iparos” nagy vonásokban ismertette már és most módjában van a kihirdetett szövegből annak részleteit is közölni.

Az új hitelintézet kezdeti tőkéje 300 millió lei lesz, amelyből 100 millió leit az állam jegyez le, a mely egyébként kötelezettséget vállalt arra is, hogy a jövő évtől kezdődően 20 éven át évente 50 millió lejjel hozzájárul az intézet alapjához. Ugyancsak részt vesznek az alapítói lejegyzésében a Banca Națională és a társadalombiztosító pénztár is, valamint az iparos és vállalkozók.

A kisipari hitelintézet az iparosoktól takarékbetéteket is elfogadhat és azok kamata 12 ezer lejig adómentes. Az intézet kötvényeket is kibocsáthat, amelyek az állami intézményeknél és a postatakarékpénztárnál lombardírozhatók és árfolyásuknál biztosítékképpen felhasználhatók.

A kisipari hitelintézet kölcsönt csak az iparos- és vállalkozói köréből folyósíthat, de az intézet viszont csak olyan szövetkezetekkel dolgozhat, amelyek tőkéjüknek legalább 5 százalékát a kisipari

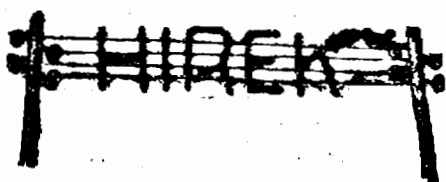
hitelintézet részvényeire lejegyezték és kötelezik magukat arra is, hogy minden évben annak az összegnek 25 százalékát, amelyet saját tartalékuk javára írnak, ugyancsak a kisipari hitelintézet kötvényszerzésére fordítsák.

Kölcsönt csak az a kisiparos kaphat, aki egyben a munkakamarának is tagja.

Az intézet kétféle kölcsönt fog adni: termelési kölcsönt, három hónaptól 12 hónapig terjedő lejáratra, vagy pedig befektetési kölcsönt, 1 évtől 5 évig terjedő lejáratra. Ezeket a kölcsönöket a kisiparosok számaival, gépeivel és anyagraktárával biztosítja, azaz ezek a fedezetek a kölcsön visszafizetéséig a kisipari hitelintézet zálogjogával terheltek lesznek.

Hosszulejáratú kölcsönöket a kisipari hitelintézet csak telekkönyvi bekebelezés mellett folyósíthat.

Bucureşti-ben már folynak a tanácskozások tekintetben, hogy az egyes megyei iparosszövetkezetek milyen arányban vállaljanak részt a kisipari hitelintézet alapítójának lejegyzésében.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félre 150 lei, negyedévre 75 lei.

Redacţia şi administraţia — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und Administration: Arad, Caminul Industrişilor — Iparos Otthon. Str. Brătianu 18.

Hirdetések négyzetcentiméterre 6 lei. Éves köteteknél árcsökkentés.

Egy időszerűtlenné vált kislövés

A Brassói Lapok-ból vesszük át az alábbi, megszülelésre érdemes közleményt.

Egy derék szabómester levelet intézett hozzánk, amelyben felemlíti, hogy még kisebbségi iskoláinkban is divik az a szokás, amin harminc évvel ezelőtt nem ütköztünk meg, de úgy érezzük, hogy manapság már igazán helytelen. A szabómester leveléből idézzük ezt a néhány sort:

A fiam most a X-i felekezeti gimnázium második osztályába jár. Iparost akarok nevelni belőle, de még fiatal és gyenge, egyelőre nem mehet inasnak. Gondoltam, megpróbálom vele addig a gimnáziumot. En is négy reál-t végeztem, azután mentem szabónak, s amit tanultam, annak az iparomban is sokszor hasznát veszem. Legutóbb azzal küldték helyére a gyereket, hogy: „Ülj le, miért nem mégysz inkább szuszterinaszakra!” Na már most én attól félek, hogy az ilyen régi kislövással elveszik a gyermek kedvét az ipartól...”

Ugy gondoljuk, hogy na, amikor azt követeljük, hogy új nemzedékünk nagyobb érdeklődéssel forduljon az ipar és kereskedelem felé, helytelen a szuszterinaságnak ilyen irányú felhánytorgatása. A szuszterinaság, mint mumus, manapság elvesztette létjogosultságát. Örülünk, amíg az ilyen pályák is egyáltalában nyitva állanak számunkra.

— Tanningyár felállításáról folynak tárgyalások. Az ország tanningszükségletét Csehszlovákiából és Németországból fedezi. Tekintettel arra, hogy a tanninkivonat gyártásához szükséges nyersanyaggal rendelkezünk, egy tőkecsoport tervbe vette, hogy tanningyárat létesít a belföldön, amelynek rentabilitását az évi 60—80 millió lei értékű szükséglet biztosítja. Értesüléseink szerint a tőkecsoport már meg is kérte az 1936. augusztus 1-i versenyvédelmi törvény kedvezményeit a felállítandó üzem részére.

— Ha a vendéglő zárórán túl nyitva van, még nem zárórahágás. Érdekes elvi jellegű ítéletet hozott a timişoara-i tábla. Egyik arad-i vendéglős ellen a rendőrség jegyzőkönyvet vett fel, mert az üzlet a zárórán túl is nyitva volt. A tábla a vendéglőst felmentette, miután a jegyzőkönyvben foglaltak nem voltak teljes mértékben elegendők a kihágás bizonyítására. A zárórahágás megállapításához tehát nem elég az, ha a felvett jegyzőkönyv csak azt állapítja meg, hogy a vendéglő, étterem, vagy kocsma a zárórán túl is nyitva volt. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell annak a ténynek megállapítását is, hogy a helyiségben valóban kiszolgáltak-e szeszestalt a zárórán túl is és ezt megfelelően, a jelenlévő vendégekkel is bizonyítani kell. Eddig ugyanis az volt a helyzet, hogy egyre-másra bírságotlalt meg a vendégipari szakma iparosait a zárórahágások címén és mindez csak azért, mert a rendőr jelentette a tényt, hogy nyitva volt az üzlet. Most tehát, mint a táblai ítélet is kimondja, nem lehet megbírságotlalt a vendéglőst egyoldalú jegyzőkönyv felvétele esetén. Egyébként érdekes, hogy még néhány arad-i vendéglős ellen indult meg hatósági eljárás a záróra be nem tartása miatt.

★
Nem egészen egy hónap alatt közel százezer lei temetkezési segélyt fizetett ki az Arad-i Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja.

Folyó évi március hó 24. óta az Arad-i Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja az A.) csoportban özv. Kohn Lajosnének férje után 12.000 leit, özv. Hegedűs Jánosnének, özv. Tar Imrénének és özv. Turzan Józsefnének férjeik után szintén 12—12.000 leit fizetett ki. A B.) csoportban Hajós Szidóniának, Molnár Jakabnak, Zehe Istvánnak és Riesz Józsefnek biztosítottjaik után 10—10.000 leit, összesen nem egészen egy hónap alatt 88 ezer leit fizetett ki. A kedvezményezett/tek valamennyien hála-köszönetüket nyilvánították a csoport igazgatóságának és irodájának a segélyösszegek gyors és akadálytalan kiutalásáért.

Szerkesztői üzenetek

„Marghita-i Ujság”. Nincs kifogásunk az ellen, ha a lapunkból közleményeket vesznek át, de annyit joggal megkivánhatunk, hogy a forrást megnevezzék. Ugyanezt üzenjük Salonta Mare két magyar nyelvű napilapjának is, amelyek még a tőlünk átvett cikkek íróinak neveit is elhallgatják.

PECH.

— Hol kültél meg olyan nagyon?
— Egy kocsi alá feküdtem le és míg aludtam, elhajtották a kocsit.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin această comunită cu asociații, că cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyző Csoportja igazgatósága ezúton közli t. tagjaival, hogy a halálozási járulékok a következő sorszámkig esedékesek:

In Grupa I. csoportban: Elisabeta Bakos Erzsébet 893.

In Grupa II. csoportban: változatlanul 981 számig esedékes a fizetés.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de deces a Industrişilor din Arad face cunoscut membrilor cări sunt în restanță cu cotizațiunile lor, să achite restanța lor. Interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-ului 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedază între timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizațiunile sunt scadente după următorul membrul decedat:

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatice megszűnik, azaz, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható. A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa A) Csoportban: 974. Francisc Kvapil Ferenc.

In Grupa B) Csoportban: 964. v. I. Victor özv. Probst Viktorné.

Férjfogás

Irta: LANTOS BELA.

Senki se tudná megmondani, mi volt az oka, hogy a házmasterék Pannija olyan nehezen tudott férjhez menni.

Julikát és Nusit szinte játszva adták férjhez, előbbit egy pékségért, Nusit meg pláne egy szabómester vette el, csak Panni, aki pedig a legszemrevalóbb volt közöttük, csak ő nem tudott kihalászni egy jóra való embert magának.

Pedig hát elég jó külseje volt a házmasterék Pannijának; formás derék, kis, kemény keblek, az arcára is legfeljebb, ha félelvenként ült ki egy patánas, amit sietve kinyomott s ha vasárnap délután felöltözött és enyhén megpirosította az arcát — hát bizonyiaten utánafordultak a férfiak. A természet is jó volt, békétűrő és vigalmas lelkecske volt, szeretett vékony hangján énekelgetni — hogy történt, hogy már a harminc felé járt és hordozta a lányaságát, mint fölkeleges terhet, egészen érhetetlen.

Az anyja szidta is eleget. A bőr lesül a pofájáról szegényletében — mondta sokszor —, hogy így a nyakára vénül, mikor már a barátnői sorban férjhez mentek és gyerekeket is szültek.

Igaz, hogy már háromszor is akadt kérője, de az egyik iszákos volt, másik meg özvegy két gyerekkel, a harmadik pedig — arról jobb nem is beszélni! — naplopó, léha, senki-ember volt.

Egyszer aztán a házmasterné haditervet eszelt ki. Kiadta a szoba alkóvját egy fiatalembernek, aki egy napon beállított a házmasterlakásba, hogy nem tudnak-e kiadó szobát a házban. Az aszozynak mingyárt megtetszett a fiu, olyan idős lehetett, mint az ő Pannija, gondolta: talán egy földél alatt összelelegednek.

Kikérdezte apját-anyját, szülőhelyét, foglalkozását, keresetét — alapos munkát végzett. A fiu részöntő volt, keresett vagy negyven pengőt hetenként, szolid embernek látszott, egyszóval éppen Pannának való férjül szülhetné az édesanyja. Kicsit ugyan félénk legény volt, de — gondolta az asszony —, majd megjön a bátorsága és a hangja idővel.

Csak hogy az a baj, hogy nem jött meg. Negyed-év után is olyan félénk volt, mint az első napon. Pedig szemmel láthatólag tetszett neki a leány, sandán és titokban hosszan elnézegette. De beszédközben olyan szemérmesen, szégyenlősen sütogette le a szemét, mint egy békebeli kisasszonyka.

A házmasterné látta, hogy itt tenni kell valamit. Nem volt éppen buta asszony, azonkívül a 10—24 és 28 filléres regényeken igen kiművelődött. Csökönyös is volt, nem akart lemondani a jó partiról. Egy napon kiadta leányának az utasítást, hogy estére mindig öltözzön át a legszebb ruhájába és puderozza be az arcát.

Az eredmény nem volt kielégítő. Sőt! A fiu a diszbeöltözött leányhoz alig mert szólni, bár látszott rajta, hogy egyre szerelmesebb.

Akkor megpróbálták az ellenkezőjét. A lány új pongyolát kapott, rövid ujjakkal, tátongó kivágásokkal, két kis kebléből alig maradt valami titokban. Ennek meg az lett az eredménye, hogy a legény oda-oda kapkodott a szemével, egyre idegesebb, izgatottabb lett, hápogott, dadogott, a házmasterné élvezettel hallgatta éjszakánként, hogyan forgolódik, nyög és sóhajtozik. Am hiába volt minden, közeledni, vagy pláne nyilatkozni a fiu nem mert.

Egy forró augusztusi estén történt aztán a következő:

A fiu, mint rendesen, hat óra fele hazament. Illedelmesen köszönt, benézett a szobába, aztán leült a konyhába egy hokkedlire. A szemét forgatta, a lányt kereste.

A házmasterné egy darabig figyelte, aztán bosszúságot mimelve, fölkiáltott:

— Mi az ördögöt csinál az a lány ilyen sokáig a mosókonyhában? Már régen kilötytenthette volna azt a pár darabot. Ugyan András, szóljon föl érte, hogy siessen, át kell szaladnia a fűszereshez.

András felállt, lassan megindult, végigcsoszogta a négy emeletet, a padlás mellett volt a mosókonyha, ott megállt egy pillanatra, a szíve zötyögött, mint egy vekker. Aztán benyitott.

Egy pillanatra mintha a sok gőz megvakította volna, de aztán, jaj, aztán mit látott! A földön volt egy nagy mosóteknő, abban állt meztelenül a lány, fűdött, éppen szappanozta magát. Mikor a fiu meglátta, két kezét gyorsan a kis hasa alá csapta és egy illedelmeset sikoltott.

Igen ám, de nem volt kinek sikoltani, mert András úgy pattant ki a mosókonyhából, mintha parittyából lötték volna ki. Aztán le a négy emeletre, ki az uccára, úgy rohant, mint egy futóbolond. Még éjjelre se ment haza. Hanem kapott másnap a házmasterné egy levelet, ami így szólt:

„Tisztelt Deákne asszony! Kérem hogy neharagudjon hogy ojan csunyan vieldkettem hogy nem mentem haza az éjjel de mivel valami nagyon nagy dolog körbe jöt és nem tudtam át adni a Panikának az üzenetet és most majd el küldök a hól-mimér legyen szives kiadni és tessék megkérdezni a Panikát hogy akar e a becses nőm leni! Mindenkit tiszteltetek és a Panikát külön is tiszteltetem

Kiváló tisztelettel:
Kugicz András
részöntő”.

A Panni férjhezmenésének ez a hiteles története, a többi, amit a vicéné terjeszt, pletyka, közönséges rágalom, ne tessék elhinni.